อมรดาราโสภณ

แสงธรรมเล่มที่ ๒๗

วิวัฒน์ กิรานนท์
เรียบเรียง

อมรดาราโสภณ
วิวัฒน์ กิรานนท์

แสงธรรม *"อมรดาราโสภณ"*

ISBN : ๙๗๘ – ๙๗๔ – ๙๙๙๑ – ๒๐ – ๖

ผู้เรียบเรียง : วิวัฒน์ กิรานนท์

พิมพ์ครั้งที่ ๑ : ๓,๐๐๐ เล่ม

สนใจหนังสือนี้ ติดต่อรับฟรีได้ ๑ เล่ม ด้วยการส่งจดหมายไปยัง...

อาจารย์วิวัฒน์ กิรานนท์

๗๙/๖ ลาดพร้าว ซอย ๘ แขวงจอมพล

เขตจตุจักร กทม. ๑๐๙๐๐

สนใจต้องการมากกว่า ๑ เล่ม กรุณาช่วยค่าพิมพ์ด้วย

(เพื่อใช้พิมพ์เล่มอื่นต่อไป) ๐๘ ๖๙๐๕ ๓๑๗๑

พิมพ์ที่ อักษรสยามการพิมพ์

๑๖ ซอยบางแวก ๒ แยก ๔ สน. บางเสาธง จรัญสนิทวงศ์ ๑๓ ถนนบางแวก

แขวงคูหาสวรรค์ เขตภาษีเจริญ กรุงเทพฯ ๑๐๑๖๐ E-mail : aksornsiam@yahoo.co.th

โทร. ๐-๒๔๑๐-๗๘๑๓, ๐-๒๔๑๐-๘๗๙๕-๖ นายอรุณ รุ่งรุจิโรจน์ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา ๒๕๕๓

แสงธรรม

อมรดาราโสภณ

พุทฺธํ นเม รตนภูตสิรีรจิตฺตํ

ข้าพเจ้านมัสการพระพุทธเจ้า ผู้มีพระกายและจิตเป็นรัตนะ

ธมฺมํ นเม รตนภูตวิสุทฺธิสารํ

ข้าพเจ้านมัสการพระธรรม มีสาระคือความหมดจดวิเศษเป็นรัตนะ

สงฺฆํ นเม รตนภูตสุสีลทิฏฺฐิํ

ข้าพเจ้านมัสการพระสงฆ์ ผู้มีศีลและทิฏฐิงามเป็นรัตนะ

คำชี้แจง

ท่านผู้อ่านหลายท่านที่ได้เห็นชื่อหนังสือในชุดแสงธรรม ๒-๓ เล่มที่ผ่านมาแล้ว คงจะรู้สึกว่าการตั้งชื่อของหนังสือนั้น มีชื่อแปลกๆ แต่ถ้าสังเกตบ้างเพียงเล็กน้อย ก็จะพบว่าชื่อของหนังสือนั้น มีความคล้องจองกัน คือเริ่มจาก "ฉ่ำสำราญ" แล้วก็เป็น "ม่านสุรีย์" และ "ศิริวิภา" ตามลำดับ และเพื่อจะให้ได้ความคล้องจองของชื่อหนังสือเล่มปัจจุบันกับชื่อของหนังสือที่มีมาในลำดับก่อนนั้น ผู้เขียนจึงได้ตั้งชื่อของหนังสือในชุดแสงธรรมเล่มที่ ๒๗ นี้ว่า "อมรดาราโสภณ" ซึ่งมีความหมายว่า "ดวงดาวค้างฟ้าที่รุ่งโรจน์" การแปลเช่นนี้ไม่ได้แปลตรงศัพท์ เป็นการแปลเพื่อให้ได้ความหมายเท่านั้น เพราะผู้เขียนเข้าใจว่า "อมร", "ดารา" และ "โสภณ" นั้นแปลว่า "ไม่ตาย", "ดาว" และ "ดีงาม" ตามลำดับ ก็เลยนำเอามาตั้งเป็นชื่อหนังสือดังกล่าวแล้ว ทั้งนี้ผู้เขียนอาจแปลความได้ไม่ถูกต้องแต่ก็ถูกใจตัวของผู้เขียนเอง อย่างน้อยหนังสือเล่มนี้ก็คงมีอะไรที่เป็นคล้ายกับประกายแสงดาวที่ฉายปรากฏอนุสรณ์ที่ค้างอยู่ในฟากฟ้าแห่งดวงใจของผู้เขียนไปได้ตราบนานเท่านาน

ขอขอบพระคุณท่านผู้ร่วมอุปถัมภ์ และสนับสนุนการพิมพ์

หนังสือนี้ทุกท่าน ขออำนาจผลบุญกุศลทั้งปวงในสากล จงโปรดช่วยดลบันดาลให้ทุกๆ ท่านสบสมหวังในสิ่งที่ปรารถนา โดยชอบธรรม ทั้งสิ้น จงทุกประการเทอญ

วิวัฒน์ กิรานนท์

๙ ตุลาคม ๒๕๕๒

สารบัญ

ทำบุญอย่ารู้ร้าง สร้างกุศลอย่ารู้โรย

๑

บุญหนา - บาปหนา

มีเรื่องเล่ากันว่า ในถ้ำกลองเพลนั้นเคยมีกลองเพลใหญ่อยู่ เมื่อกาลเวลาผ่านไป กลองเพลก็ได้คร่ำคร่าผุพังไปเองโดยไม่มีใครทำลาย พวกพรานล่าเนื้อที่ไปอาศัยพักนอนในถ้ำยังได้เอาเศษไม้ที่แตกกระจัดกระจายออกมาจากกลองเพลนั้น ไปทำฟืนหุงต้มอาหารรับประทานกัน ต่อมามีพระธุดงค์กรรมฐานไปเที่ยวบำเพ็ญธรรมและพักในถ้ำนั้นบ่อยๆ ถ้ำนั้นจึงกลายเป็นที่อยู่ของพระขึ้นมา และกลายเป็นวัดที่มีชื่อว่า วัดถ้ำกลองเพลเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน

เดิมมีพระพุทธรูปขนาดต่างๆ มากมายอยู่ในถ้ำกลองเพล มีทั้งที่ซ่อนเก็บไว้ในที่ลับตาคน และได้ประดิษฐานรวมไว้ในถ้ำอย่างเปิดเผย แม้พระพุทธรูปทองคำ เงิน นาก ก็มีไม่น้อย ต่อมามีพวกคนบาปลักเอาไปจนแทบไม่เหลืออะไรแล้ว ในปัจจุบันมีแต่พระพุทธรูปธรรมดาๆ เหลืออยู่ ดังที่เห็นกันอยู่เท่านั้น

สมัยที่ถ้ำกลองเพลยังคงถูกใช้เป็นที่อาศัยพักผ่อนสำหรับคนทั่วไป รวมทั้งพวกพรานนั้น ครั้งหนึ่งได้มีกลุ่มพรานที่ผิดหวัง

จากการล่าสัตว์ได้พากันมาพักพิงชั่วคราว เพราะหาสัตว์ที่จะล่าไม่พบ ต่างก็คงจะหงุดหงิดตามๆ กันไป ในกลุ่มนั้นมีพรานคนหนึ่งชื่อบุญหนา คงรู้สึกหงุดหงิดมากกว่าเพื่อน ก็เลยคิดทำอะไรแหวกแนวผู้อื่นขึ้นมา คือแกได้ไปนำเอาพระพุทธรูปที่มีในถ้ำนั้นมาตั้งเรียงกันเป็นแถวๆ แบบแถวทหาร หลายแถวยาวเหยียดแล้วพูดด้วยเสียงอันดังว่า วันนี้หายิงเนื้อทั้งป่าไม่ได้สักตัว นี่คงต้องเป็นเพราะบรรดาพระพุทธรูปเหล่านี้เองร่ายมนต์ไล่เนื้อให้หนีไกลไปพ้นจากมือพราน จึงจะต้องเอาพระพุทธรูปมายืนกันเป็นแถวแบบทหาร และสั่งสอนเสียบ้าง จะได้รู้จักกฎระเบียบของนายพราน เพื่อจะได้เข็ดหลาบไม่ร่ายมนต์ไล่เนื้อให้หนีไปอย่างนี้อีก ว่าเช่นนั้นไปพลางก็ใช้ไม้หวดไปที่องค์พระพุทธรูปที่เรียงรายอยู่นั้น หาว่าไม่ทำตามคำสั่งของนายพรานคือพรานบุญหนานั้นพระพุทธรูปบางองค์ถูกตีกระเด็นจากแถวออกไป พรานก็จับนำมาตั้งใหม่ ออกคำสั่งคล้ายทหาร ให้ซ้ายหัน ขวาหัน ทำพิเรนทร์นอกลู่นอกทางไป อย่างไร้ความเคารพนับถือ ว่านั่นคือรูปบูชาแทนองค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า เขาทำไปคล้ายกับบ้าคลั่ง จนกระทั่งหนำใจตัวพรานนั้นเอง

พรานคนอื่นๆ ที่อยู่ด้วยกัน ต่างก็ได้พากันห้ามปรามตั้งแต่

เริ่มแรก แต่พรานบุญหนาก็ไม่ยอมฟังคำทัดทานนั้นแต่อย่างไร พรานคนอื่นๆ เมื่อเห็นเหตุการณ์วิกฤตขึ้นมาอย่างนั้น ก็เลยต้องเผ่นหนีกันไปคนละทิศละทาง เพราะเกรงจะเป็นบาปกรรมกับตน และก็ได้ไปเล่าเรื่องที่เกิดขึ้นนั้นให้เหล่าชาวบ้านฟังกันต่อ เป็นเรื่องน่าสลดสังเวชที่เกิดขึ้นในเวลานั้น ที่จริงแล้วพรานบุญหนาแกไม่ได้เป็นบ้า แต่แกเกิดคลั่งโทสะที่แกหายิงเนื้อไม่ได้ เลยไปพาลหาเรื่องกับพระพุทธรูป ซึ่งไม่รู้อีโหน่อีเหน่ด้วยแต่อย่างใด

เมื่อความบ้าคลั่งดังนรกแตกของพรานบุญหนาสงบลง แกก็ได้กลับไปบ้านของแก โดยไม่มีใครที่จะกล้าไปตอแยกับแก ทุกคนต่างไม่กล้าทักทาย เพราะเห็นแกยังมีอาการฉุนเฉียวปรากฏอยู่ ชาวบ้านทั้งหลายต่างก็ได้แต่เก็บตัวสงบอยู่ คอยเพียงเฝ้าสังเกตความเคลื่อนไหวของแกอยู่เท่านั้น อาการแกเองก็ดูมีแต่เคร่งขรึมไม่พูดไม่จา ต่างคนต่างก็คอยดูกันอยู่เงียบๆ

ครั้นพอตกค่ำ ชาวบ้านก็ได้ยินแกบ่นว่าคันตามร่างกาย คนในครอบครัวเห็นเป็นโอกาส จึงได้เข้าไปไต่ถามเรื่องราวของแก แกก็เปิดบริเวณที่แกเกิดมีอาการเจ็บปวดแสบร้อน และรู้สึกคันมากจนแทบทนไม่ได้ให้ดู ทั้งนอกและในร่มผ้าปรากฏว่าเป็นผื่น

เป็นแนวพอง* ขึ้นมาอย่างรวดเร็ว จนทนไม่ไหว ต้องออกปากร้องให้คนช่วย และฟูมฟายน้ำหูน้ำตาไหลคล้ายเด็กๆ ข่าวเรื่องนี้ได้แพร่สะพัดออกไปอย่างรวดเร็ว พวกชาวบ้านร้านตลาด ต่างพากันทะลักมาดูเหตุการณ์ประหลาดที่เกิดขึ้นนี้อย่างถล่มทะลาย เพื่อที่จะได้ประจักษ์แก่ตาประจักษ์แก่ใจของตนเอง แม้จะมีหลายคนนึกถึงเรื่องที่แกได้กระทำผิดกับพระพุทธรูปต่างๆ ตามคำเล่าลือ แต่ก็ไม่มีใครกล้าที่จะพูดออกมาในเวลานั้น เพราะเกรงว่าจะเกิดเป็นเรื่องใหญ่โตแทรกแซงขึ้นมาอีก แต่แล้วก็มีผู้สูงอายุบางคนได้ค่อยๆ พูดเปรียบเปรยให้ตัวพรานบุญหนาฟังในทำนองว่า เรื่องอย่างนี้น่าจะไม่ธรรมดา เพราะอะไรๆ มันก็ผิดธรรมดาสามัญอยู่มาก อาการผื่นคันเจ็บแสบนั้น มันเกิดมันมีขึ้นอย่างรวดเร็วเหมือนไฟลามทุ่ง น่าจะมีเหตุการณ์หรืออะไรบางอย่างมาเกี่ยวข้อง เข้าทำนองของกรรมบันดาลให้เป็นไป ผู้เฒ่าผู้แก่ก็มาช่วยกันรักษาอาการ และเลียบเคียงบอกทางแก้ไขกันแบบค่อยเป็นค่อยไป เว้นแต่บรรดาเพื่อนพรานที่อยู่ในเหตุการณ์ที่ถ้ำกลองเพล ไม่มีใครโผล่หน้าไปพบพรานบุญหนาโดยตรงเลย มีแต่สังเกตการณ์อยู่ห่างๆ เพราะสะเทือนใจในเรื่องที่เกิดขึ้น

---

* รอยแนวคงจะเป็นดังรอยที่ถูกเฆี่ยนด้วยไม้เรียว (*ผู้เรียบเรียง*)

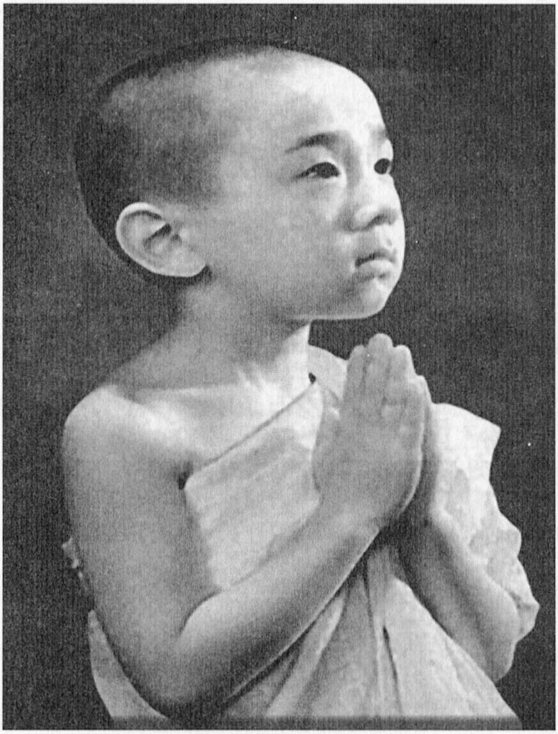
เมื่อมีการซักถามเล่าเรื่องกันก็ทำให้พรานบุญหนารู้สึกผิดชอบชั่วดีขึ้น ผู้เฒ่าผู้แก่ก็ได้ค่อยๆ หว่านล้อมให้พรานบุญหนามีความแจ่มแจ้งถึงต้นสายปลายเหตุของโรคประหลาดที่เกิดขึ้นนั้นว่า คงเป็นผลเกี่ยวพันมาจากการลบหลู่พระพุทธรูป จึงควรจะได้มีการขอขมาต่อพระรัตนตรัย พรานบุญหนาไม่ปฏิเสธคำแนะนำ แต่หากอาการที่เป็นอยู่นั้น ทำให้ไปขอขมาต่อพระพุทธรูปที่ตนทำทั้งหมดยังไม่ได้ ผู้เฒ่าทั้งหลายท่านก็แนะนำว่า แม้จะยังไปขอขมาไม่ได้ก็ไม่เป็นไร พระท่านคงไม่รีบเร่งอะไร ถ้าสำนึกก็ให้หาพระพุทธรูปมาเป็นองค์แทนชั่วคราว นำมาประดิษฐานไว้ตรงหน้าแล้วหาดอกไม้ธูปเทียนมากราบคารวะขอโทษพอเป็นพิธีก่อน เมื่อหายค่อยยังชั่วดีแล้ว จึงค่อยไปคารวะขอขมากันที่ถ้ำกลองเพลอีกครั้งหนึ่ง ตกลงกันได้อย่างนั้น พรานบุญหนาก็ได้ประกอบพิธีขอขมาขึ้นตามคำแนะนำของเหล่าผู้เฒ่า ท่ามกลางหมู่ฝูงชนจำนวนร้อยที่แตกตื่นมาดูเหตุการณ์ดังกล่าว

เล่ากันว่าช่างน่าอัศจรรย์ บาปมี บุญมี นรกมี สวรรค์มี ได้ปรากฏขึ้นให้ประจักษ์ตา ประจักษ์ใจแก่หมู่ชนที่มามุงดูอยู่นั้น โรคพิสดารที่เกิดขึ้นกับพรานบุญหนาได้เริ่มสงบลงเป็นลำดับ หลังจากพรานบุญหนาได้ทำพิธีขอขมาผ่านไป อาการก็ดีขึ้นอย่างรวดเร็ว

ผิดธรรมดา พอผ่านไปอีกไม่กี่วันโรคนั้นก็หายจนเป็นปรกติ พรานก็ได้จัดเตรียมดอกไม้ธูปเทียนไปขอขมาต่อพระพุทธรูปทั้งหลายที่ถ้ำกลองเพล และได้หยุดการเป็นพรานของเขาอย่างเด็ดขาด ตั้งตัวปฏิบัติคุณความดีต่างๆ เท่าที่ตนเองสามารถจะทำได้ เพราะมีความเชื่อมั่นในอำนาจบุญบาป เนื่องจากประสบการณ์ต่างๆ เป็นเรื่องยืนยันให้ซาบซึ้งด้วยตนเองอย่างชัดเจนแล้ว

บริเวณถ้ำกลองเพลที่เล่าถึงนี้ ปัจจุบันได้กลายเป็นวัดถ้ำกลองเพลไปแล้ว เรื่องต่างๆ ที่เล่ามาทั้งหมดนี้ ได้นำมาจากหนังสือ "อนาลโยวาท" ประวัติปฏิปทาและเทศนาคำสอนของหลวงปู่ขาว อนาลโย วัดถ้ำกลองเพล จังหวัดหนองบัวลำพู (*หน้า ๙๙-๑๐๖*) เหตุที่นำเรื่องนี้มาเรียบเรียงเล่าต่อไว้ ก็ด้วยประสงค์ที่จะปลุกกำลังใจในศรัทธาเรื่องของบาป บุญ และความศักดิ์สิทธิ์ต่างๆ ว่าไม่ใช่เรื่องไร้สาระ ทำดียังได้ดี ทำไม่ดี ลบหลู่สิ่งที่คนเคารพบูชาก็จะมีกรรมเวรตามมา อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ขอให้ชาวพุทธทุกท่านทุกคนมีความเชื่อมั่นในกรรมและผลของกรรม ว่าจะเวียนหมุนมาตามทัน เป็นกงเกวียนกำเกวียนอยู่เช่นนั้นเสมอ เมื่อวงล้อของเกวียนหมุนไป กงคือตัววงล้อนั้นก็หมุนไปรอบดุมล้อ กำคือซี่ล้อที่ยึดกงล้ออยู่กับดุมล้อ ก็ย่อมต้องหมุนวนตามไปฉันใด กรรมเวร

ที่สร้างขึ้น ก็ย่อมจะเวียนมาก่อผลสนองตอบต่อผู้ก่อกรรมไว้ในทำนองเดียวกันฉันนั้น

"กรรมกระทำ กรรมเกิดแล้ว เป็นกรรมหมด
กรรมกำหนด กฎแห่งกรรม เลี่ยงไม่ได้
กรรมทำมา ได้เวลา ต้องใช้ไป
กรรมทำแล้ว ลบไม่ได้ ต้องใช้กรรม"

เอกลักษณ์ของชาติ

เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๐ ผู้เรียบเรียงได้มีโอกาสไปร่วมฟังการสัมมนาขององค์กรหนึ่ง เป็นเรื่องเกี่ยวกับเอกลักษณ์ของชาติ ในการสัมมนาครั้งนั้นมีองคมนตรีท่านหนึ่งยศพลเอกได้เคยโดยเสด็จในหลวงของเราไปในที่ต่างๆ หลายแห่ง คำว่า "โดยเสด็จ" นั้น ถ้าจะพูดง่ายๆ เป็นภาษาชาวบ้านก็คือ ติดตามไปด้วยกันกับในหลวงนั่นเอง ท่านกล่าวว่าในเขตชายแดนบางแห่งนั้น ประชาชนไม่รู้จักเพลงชาติไทย ร้องเพลงชาติกันไม่เป็น ไม่รู้จักเพลงสรรเสริญพระบารมี ร้องเพลงสรรเสริญพระบารมีไม่ได้ องคมนตรีท่านนั้นได้กล่าวว่า ถ้าเราไม่รู้จักส่งเสริมการอนุรักษ์เอกลักษณ์ของชาติ ยกตัวอย่างเช่น การร้องเพลงชาติของพวกเราเอาไว้แล้ว ก็คงจะมีวันที่คำพูดหรือคำถามที่ว่า "**แล้วเราจะร้องเพลงชาติไทยให้ใครฟัง**" นั้น จะเกิดได้มีขึ้นจริงๆ ในวันหนึ่งข้างหน้า คงไม่ช้าและไม่นาน

องคมนตรีท่านนั้นได้เล่าให้ฟังว่า ท่านเคยถามพวกวัยรุ่นสมัยใหม่ว่า เคยได้ยินหรือรู้จักพันท้ายนรสิงห์ไหม ด้วยหวังว่าอนุชนรุ่นใหม่ของเราคงจะรู้เรื่องของพันท้ายนรสิงห์ อันเป็นเรื่อง

ของชายชาติทหารที่รู้จักรับผิดชอบต่อหน้าที่ ต้องการรักษากฎมณเฑียรบาลยิ่งกว่าชีพของตน ดังเป็นที่ทราบกันดีของคนไทยรุ่นราวคราวเดียวกันกับพวกเราแล้วว่า เมื่อครั้งพระเจ้าเสือท่านเสด็จประพาสทางน้ำผ่านคลองโคกขาม ซึ่งเป็นคลองที่มีโค้งและคุ้งน้ำมาก น้ำเชี่ยวกราก พัดเรือพระที่นั่งแรงเกินกว่ากำลังของพันท้ายนรสิงห์จะคัดท้ายเรือได้ทัน ทำให้โขนเรือพระที่นั่งไปชนกิ่งไม้ข้างฝั่งที่ยื่นออกมาจนโขนเรือนั้นหัก พันท้ายนรสิงห์ได้จอดเรือเข้าเทียบฝั่ง กราบบังคมทูลสารภาพผิดที่คัดท้ายเรือไม่ทันเป็นเหตุทำให้โขนเรือพระที่นั่งหัก ขอให้พระเจ้าเสือทำการลงโทษตนตามกฎมณเฑียรบาล คือ ประหารชีวิตตนเสีย พระเจ้าเสือทรงทราบดีว่า นั่นคืออุบัติเหตุที่เกินความสามารถ ท่านก็จึงได้ทรงพระราชทานอภัยโทษให้ ไม่ต้องประหาร แต่พันท้ายนรสิงห์ไม่ยอมเพราะจะเป็นเยี่ยงอย่างที่ไม่ดีแก่ชนรุ่นหลัง ยินดีขอรับโทษประหาร พระเจ้าเสือท่านก็ตรัสว่า ถ้าเช่นนั้นก็ให้ทำหุ่นแล้วตัดหัวหุ่นนั้นแทน แต่ถึงกระนั้น พันท้ายนรสิงห์ก็ไม่ยอมที่จะผิดกฎมณเฑียรบาล ขอร้องให้พระเจ้าเสือท่านทำตามกฎมณเฑียรบาลที่มี จนในที่สุดก็ไม่สามารถจะหาเหตุผลมาทัดทานได้ จึงทรงจำใจให้ประหารพันท้ายนรสิงห์ ณ ที่นั้น แล้วทรงให้ตั้งศาลเพียงตาไว้ตรงตำแหน่งที่ได้ประหารนั้น เพื่อเป็นอนุสรณ์แห่งความดี

เมื่อวัยรุ่นคนนั้นได้ยินคำถามดังกล่าวก็ตอบโดยทันทีทันใดเลยว่า “รู้จัก” องคมนตรีท่านนั้นจึงได้ถามต่อไปว่า รู้จักอย่างไร เขาก็ตอบว่า พันท้ายนรสิงห์คือยี่ห้อหรือตราเครื่องหมายการค้าของน้ำพริกเผาเจ้าหนึ่ง คือ “น้ำพริกเผาพันท้ายนรสิงห์” องคมนตรีท่านนั้นบอกว่าฟังแล้วก็รู้สึกขัน แต่ที่ยิ่งกว่าอารมณ์ขันที่เกิดขึ้นนั้นก็คือ ความรู้สึกที่น่ากลัวจนขนหัวลุกว่า ประวัติศาสตร์ชาติไทยกำลังจะเลือนไปจากเยาวชนคนไทยเราแล้วหรืออย่างไร จะโทษใคร ถ้าไม่โทษนโยบายการศึกษาของชาติเรา ที่อะไรๆ ก็โยนให้เป็นการศึกษานอกหลักสูตรไปเสียจนสิ้น

คนไทยมีนิสัยไม่ค่อยเอาจริงเอาจังโดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อไม่ถึงเวลาเข้าที่คับขัน เมืองไทยเราผลิตบัณฑิตออกมานับเป็นจำนวนแสนในแต่ละปี แต่คุณภาพของบัณฑิตนั้น เขาว่าอยู่ในระดับของเบ๊ ไม่ใช่ระดับที่จะใช้ไปเป็นบอส (*Boss*) เอาปริญญามาเป็นสัญลักษณ์เพียงแต่ให้พ่อแม่ดีใจ ออกมาทำตัวเป็นเพียงมนุษย์เงินเดือน เพราะเบ๊แปลว่าม้า แต่โดยความหมายนั้นมีนัยว่า “คนรับใช้” ส่วนบอสนั้นแปลว่าเจ้านาย คนไทยเราไม่ค่อยรับผิดชอบอะไร เทียบเคียงกับประเทศเจริญแล้ว เช่น สิงคโปร์ ที่อยู่ใกล้ๆ เรา คนไทยเรานั้นทำงานได้เพียง ๔๔ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ แต่คน

สิงคโปร์นั้นทำงานกัน ๔๗.๕ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ นิคมอุตสาหกรรมใหม่ๆ เช่น นิคมอมตนคร เจ้าของบริษัทส่วนใหญ่หรือเจ้าของโรงงานนั้นไม่ใช่คนไทย คนไทยเป็นคนงาน เป็นเจ้าของแต่ในนาม เจ้าของตัวจริงนั้นเป็นชาวต่างประเทศ ส่วนใหญ่เป็นชาวสิงคโปร์หรือชาวญี่ปุ่น เหตุที่คนไทยมีนิสัยดังกล่าวนั้นส่วนหนึ่งก็คือ การที่ขาดการชี้แนะถึงคุณค่าของชีวิตที่ถูกต้อง สมัยนี้คนไทยเราไม่ค่อยคำนึงถึงเรื่องของศีลธรรมไม่เหมือนในสมัยก่อน สมัยก่อนเขาพาลูกหลานเข้าวัด ไปเตะตะกร้อเล่นกันในวัด อย่างน้อยเด็กๆ ก็ได้เห็นพระเห็นเจ้า พระ เจ้าท่านก็สั่งสอนได้

คนไทยเป็นคนประเภทที่ชอบทำอะไรแบบที่เรียกว่า ชอบใช้ผักชีโรยหน้า มีเรื่องเล่ากันว่าในโครงการพัฒนาเขาค้ออันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้มีการส่งเสริมให้ชาวบ้าน ชาวเขาเลี้ยงไก่ไว้เพื่อนำเอาไข่มาใช้เป็นอาหาร ในคราวหนึ่งในหลวงท่านได้เสด็จไปตรวจงาน และท่านก็ทรงมีพระราชประสงค์ที่จะเสด็จไปร่วมเสวยอาหารกับชาวบ้าน แม่ทัพภาค ๓ ขณะนั้น ก็จัดการไปเอาไข่มาทอด และนำมาถวายแล้วก็กราบทูลว่า เป็นไข่ไก่ที่ชาวบ้านเลี้ยงไว้ ทั้งๆ ที่เพิ่งเริ่มโครงการ ชาวบ้านเพิ่งจะทำการนำไก่มาเลี้ยงได้ไม่กี่วัน ไก่มันยังไม่ทันโตพอที่จะไข่ได้ ในหลวง

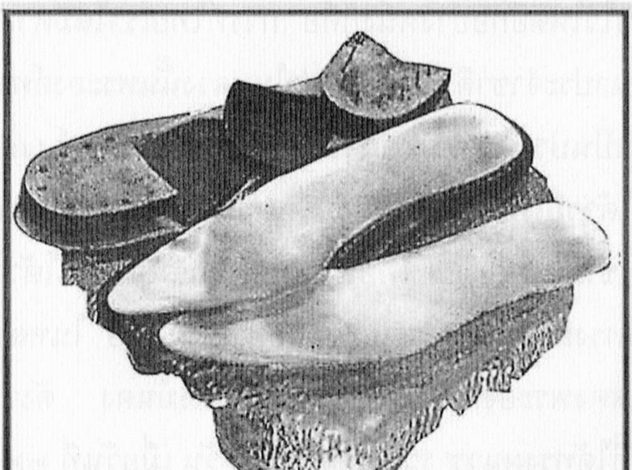
ท่านก็มิได้ทรงตรัสอะไรในวันนั้น แต่ในวันต่อมาเมื่อในหลวงท่านเสด็จลงไปทอดพระเนตรแปลงปลูกผักของชาวบ้าน ท่านก็ได้ทรงชี้ไปที่แปลงปลูกผักชี ท่านได้ทรงตรัสบอกกับแม่ทัพภาคท่านนั้นว่า “ผักชีที่นี่งามดีนะ” แม่ทัพก็ตอบว่า “พ่ะย่ะค่ะ” องคมนตรีผู้เล่าเรื่องนี้บอกว่า ท่านต้องกัดฟันแน่น เพราะกลั้นหัวเราะไว้ ทั้งนี้เพราะท่านรู้ดีว่าในหลวงท่านมีนัยที่ลึกกว่า แฝงอยู่ในคำตรัสของท่านว่า คนที่นี่นั้นดีแต่ชอบใช้วิธีการทำงานแบบผักชีโรยหน้า ไก่เพิ่งเลี้ยงไม่เท่าไหร่ มันจะออกไข่มาได้อย่างไร?

องคมนตรีท่านนั้นได้เล่าให้พวกเราฟังว่า ในหลวงท่านทรงมีพระปรีชามาก เมื่อท่านทรงประพาสดูโครงการต่างๆ เจ้าหน้าที่เขามักจะพยายามกราบทูลท่านให้เสด็จไปทางนี้ๆ เพื่อที่จะได้แสดงผลงานที่พวกเขาได้จัดเตรียมไว้อย่างดีแล้วต่อพระองค์เพียงเท่านั้น แต่ท่านก็มักจะทรงตรัสบอกว่า เดี๋ยวขอไปดูทางโน้นสักหน่อยก่อนเช่นนี้เสมอ เพราะท่านทรงรู้ทันว่าคนไทยนั้นชอบเอาแต่ผักชีโรยหน้า

องคมนตรียังได้ย้ำให้พวกเราฟังว่า ในหลวงท่านทรงได้รับการอบรมมาจากพระราชชนนีเป็นอย่างดี เป็นต้นว่า ยาสีฟันนั้น

ท่านจะทรงใช้จนหมดเกลี้ยงหลอดจริงๆ ทรงบีบอย่างดีแล้วก็ยังทรงรีดอีกจนหมด ถึงกระนั้นแล้ว ก็ยังทรงฉีกหลอดยาสีฟันนั้นออกอีก ทรงใช้หมดเกลี้ยงจริงๆ

ฉลองพระบาท (*รองเท้า*) ของพระองค์นั้น ถ้าพอจะยังทรงใช้ได้ ก็ทรงโปรดให้ข้าราชบริพารนำเอาไปซ่อม เพื่อนำกลับมาใช้ต่อไปอีก มิได้ทรงทิ้งทรงขว้างแต่ประการใด ร้านรองเท้าที่ทรงโปรดอยู่ร้านหนึ่ง เป็นร้านอยู่แถวราชวัตร ครั้งแรกเจ้าของร้านก็งง ที่มีคนประคองรองเท้าลงมาจากรถ นำเข้ามาวางบนโต๊ะแล้ว

เศษฉลองพระบาทจากการซ่อม

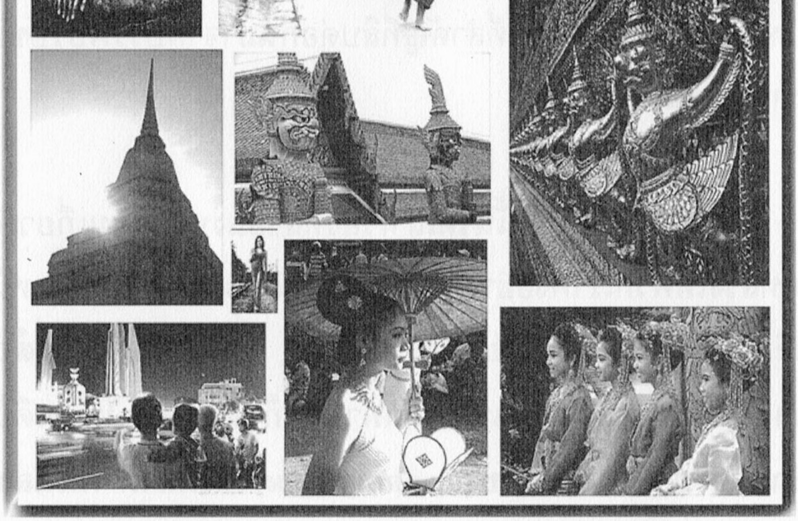
ก้มลงกราบ แปลกใจมาก ว่าเกิดอะไรขึ้น แต่พอทราบว่ารองเท้าคู่นั้นเป็นฉลองพระบาทก็ยินดีมาก เจ้าของร้านบอกว่า สภาพในตอนนำมาซ่อมนั้น ถ้าเป็นคนอื่นบางคนเขาคงจะไม่ยอมใช้แล้ว แต่พระองค์ยังมีรับสั่งให้นำมาซ่อม ไม่ใช่คู่เดียวนะ พอได้ซ่อมเสร็จแล้วยังมีตามมาอีก ๓-๔ คู่ ผู้เรียบเรียงเมื่อได้ลองค้นหาจากอินเทอร์เน็ตก็ทราบว่าตัวนายช่างนั้นอายุเกือบ ๖๐ ปี ชื่อช่างไก่ เป็นเจ้าของร้าน ก. เปรมศิลป์ ก็นำมาบอกเล่ากันไว้เพียงคร่าวๆ เท่านี้ก่อน

องคมนตรีท่านนั้นบอกว่า เอกลักษณ์ของชาติไทยที่คนไทยควรดำรงไว้ให้ดีอีกอย่างหนึ่งก็คือ การที่ไทยเราได้มีศาสนาพุทธเป็นศาสนาประจำชาติ ท่านบอกว่าในหลวงนั้นพระองค์ทรงปฏิบัติธรรมอยู่เป็นประจำ แม้แต่การที่ทรงพระราชนิพนธ์ (*แต่ง*) เพลงก็จะเห็นได้ว่ามีเรื่องที่ส่อถึงธรรมะพื้นๆ ทั่วไปแทรกอยู่อย่างชัดเจน ตัวอย่างเช่น ในเพลงแสงเทียน เป็นต้น และจะเห็นได้ว่าทั้งๆ ที่พระองค์ทรงมีพระราชกรณียกิจอยู่อย่างล้นเหลือ ในหลวงท่านก็ยังทรงแสดงพระองค์เป็นพุทธมามกะอย่างมั่นคง ดังจะเห็นได้จากการที่ได้ทรงผนวช รวมเวลาถึง ๑๕ วัน เมื่อวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๔๙๙ ถึงวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๔๙๙

เมื่อพิจารณากันตามประวัติศาสตร์แล้ว พระพุทธศาสนาได้ถูกเผยแผ่เข้ามาในประเทศไทยเราตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๓๕ ซึ่งตรงกับรัชสมัยของพระเจ้าอโศกมหาราช นับว่าพระพุทธศาสนาได้อยู่คู่กับชาติไทยยาวนานเกินกว่าสองพันปีแล้ว สมควรที่พวกเราจะทำการอนุรักษ์สมบัติที่สำคัญที่สืบต่อกันมาจากบรรพบุรุษของเรานี้ไว้ให้มั่นคง

องคมนตรีท่านนั้นได้เล่าเรื่องหลายแง่หลายมุมเกี่ยวกับในหลวงให้พวกเราฟังอย่างเป็นกันเอง ที่น่าสนใจมากอีกเรื่องหนึ่งก็คือ ในหลวงท่านได้เคยทรงมีรับสั่งว่า **"งาน" จำเป็นจะต้องทำ ถ้าไม่ทำงานก็จะเฉา แต่ถ้าทำมากก็จะช้ำ ต้องให้คนดีไปปกครองบ้านเมือง ไม่ใช่ (*จะเลือกแต่เพียง*) คนฉลาด คนฉลาดแต่คดโกงก็ช่วยบ้านเมืองอะไรไม่ได้**

เคยมีคนนำเงินมาถวายในหลวง ๗๒ ล้านบาท กราบทูลว่า เพื่อโดยเสด็จในการอภิบาลเมืองไทย แต่พระองค์กลับได้ทรงคืนให้เขาไป และทรงตรัสบอกแก่เขาผู้นั้นว่า ให้เขา**รักษาศีล ๕ ให้ได้ ก็พอที่จะช่วยชาติได้แล้ว** พระราชดำรัสของพระองค์นั้นนับว่ามีความหมายและคุณค่าที่สูงยิ่งนัก เมื่อยิ่งคิดก็ยิ่งซาบซึ้ง

เล่าเรื่องเอกลักษณ์ของชาติไทยมาพอหอมปากหอมคอ เอกลักษณ์ของชาติไทยนั้นมีมากมาย "เอก" หมายถึงเป็นหนึ่ง "ลักษณ์" หมายถึงลักษณะ รวมแล้วแปลว่า "ลักษณะที่เป็นหนึ่ง" หรือลักษณะที่ไม่ซ้ำแบบใครก็ได้ เอกลักษณ์ของชาติที่ดีเราก็ควรอนุรักษ์ คือเก็บรักษาเอาไว้ แต่ถ้ามีที่ไม่ดีก็ไม่ควรที่จะเก็บเอาไว้แต่อย่างไร ถึงเวลาแล้วมิใช่หรือที่เราควรจะรีบตอบสนองบุญคุณของแผ่นดินกันแล้ว อย่าได้มัวแต่ผัดวันกันอยู่อีกเลย

กรรมที่ตัวไม่รู้

ผลของกรรมเวรที่จะเกิดนั้น บางครั้งเราก็ดูหรือคาดอะไรล่วงหน้าไม่ออก คิดแล้วดูก็คล้ายเรื่องของการแทงหวยอยู่ไม่น้อย คือก่อนที่หวยจะออกนั้น คนที่ชอบเล่นหวยก็จะพากันเดาไปต่าง ๆ นานาว่า งวดนี้หวยนั้นน่าจะออกเลขอะไร ครั้นพอหวยออกแล้วจึงจะมารู้ชัดว่า ไอ้ตัวเลขที่ออกจริง ๆ นั้นมันคือเลขอะไร ผลของกรรมก็เช่นกัน พอผลนั้นมันปรากฏขึ้นมาแล้ว จึงพูดได้ไปตามเรื่องว่า ที่เป็นไปเช่นนั้นก็คงด้วยอำนาจของกรรมที่เขาเคยได้ทำไว้อย่างนั้น มันจึงได้ผลเป็นอย่างนี้

เพื่อนคนหนึ่งจบการศึกษามาจากอเมริกา ไต่เต้ามาด้วยกัน เพื่อนคนนี้ชอบแสดงความสามารถต่าง ๆ ให้ปรากฏ เป็นที่นิยมชมชอบของคนรอบข้างอยู่เสมอ ตำแหน่งการงานของเขาจึงพุ่งไปค่อนข้างแรง จากวิศวกรหรือนายช่าง เป็นหัวหน้าแผนก หัวหน้ากอง และเป็นอธิบดี ในชั่วเวลาที่ใคร ๆ ก็บอกว่า ตำแหน่งของเขานั้นเลอเกียรติก้าวหน้าได้เร็วจริง ๆ แต่อย่างไรก็ดีทุกสิ่งทุกอย่างล้วนผันแปรไม่แน่นอน เขาเป็นอธิบดีอยู่ได้ไม่นาน เขาก็สะดุดขาเก้าอี้อธิบดีของเขาเอง ทำให้ขาเก้าอี้นั้นหักจนทำให้เขานั่งอยู่ใน

ตำแหน่งนั้นไม่ได้ เพราะแม้เขาจะได้พยายามซ่อมขาเก้าอี้นั้นแล้ว แต่เขาก็ไม่สามารถทำให้ดีได้เหมือนเดิม ทำให้ต้องระแวดระวังในเวลานั่ง ไม่สะดวกใจที่จะนั่งเก้าอี้ตัวนั้นต่อไป เพราะหวั่นๆ อยู่ว่าวันหนึ่งคงไม่พ้นจะต้องหล่นลงไปพังพาบกับพื้น ต้องขายหน้าคนอื่นหรือเจ็บช้ำขัดยอกไปเป็นแน่ และในที่สุดเขาก็จึงต้องตัดใจทิ้งจากเก้าอี้นั้นไป

ย้อนคิดถึงเพื่อนคนนี้ขึ้นมาครั้งใด ก็ใจหายสะท้านสะท้อนกับเรื่องเก่าๆ นี้ขึ้นมาอยู่เสมอ นิสัยของเพื่อนเป็นคนร่าเริง สังคมดี เข้ากับคนรอบข้างได้อย่างสนิทสนม การงานก็มีศักยภาพสูงรวดเร็ว แต่ก็คงอาจจะเป็นเพราะเขามีนิสัยขี้รำคาญอยู่ จึงทำให้เขานั้นดูเหมือนมักจะชอบรำคาญความสามารถของผู้ร่วมงาน แล้วก็คอยที่จะชิงไหวชิงพริบ และคอยฉวยโอกาสตัดหน้าเพื่อนร่วมงานอยู่เป็นประจำ ก็คงเป็นด้วยเหตุนี้กระมังที่มีส่วนทำให้เขามีความก้าวหน้าในหน้าที่การงานไปได้อย่างรวดเร็ว หลายครั้งที่เขาได้ล้ำเส้นผู้อื่นเพื่อแสดงศักยภาพของเขาโดยลืมนึกถึงหัวอกของเพื่อนร่วมงาน คือเขามักคิดเอาแต่ได้ในความรุ่งเรืองของเขาคิดถึงชัยชนะทางการงานที่เขาจะพึงได้เป็นสรณะ และไม่เคยแยแสในความชอกช้ำของเพื่อนร่วมงานแต่ประการใดเลย ยกตัวอย่าง

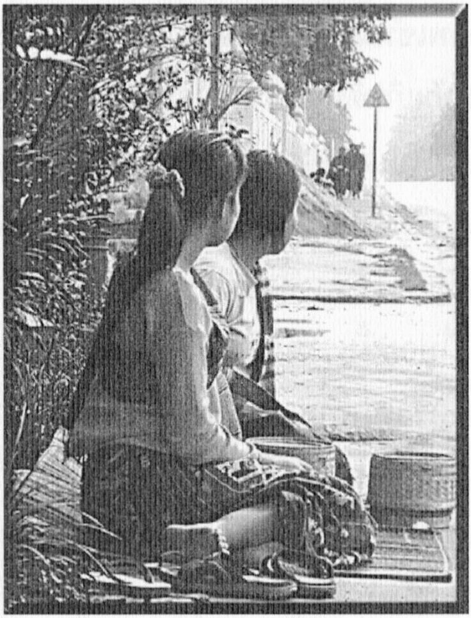
ที่เห็นๆ ก็คือ เมื่อมีเพื่อนได้รับมอบหมายงานให้มาทำ ถ้าเขารู้ก็มักจะเสนอความคิดเห็นและหลักการของเขาต่อเจ้านาย ตัดหน้าเพื่อน ชิงความดีความชอบของตัวเองไป แทนที่จะช่วยแนะนำเพื่อน และก็เป็นการแน่นอนว่าบ่อยครั้งที่เจ้านายก็พลอยเห็นดีเห็นงามไปด้วย เพราะเขาฉลาดในการเสนอข้อแนะนำ แต่เท่าที่พอสังเกตเห็นอยู่นั้น เขาจะไม่เจาะลึกเข้าไปในรายละเอียด พอถามถึงรายละเอียด ถามถึงประเด็นลึกๆ เขาก็จะเลี่ยงไปด้วยการบอกว่าเรื่องเช่นนี้จะต้องช่วยกันทำ หรือจะต้องใช้วิธีการระดมความคิดกันต่อไป เขานั้นเพียงแต่คิดเสนอในนโยบายหลักไว้ให้เท่านั้น ด้วยการกระทำเช่นนี้เขาก็จึงเอาตัวรอดไปได้เรื่อยๆ ถ้าทำแล้วเกิดล้มเหลวขึ้นมา ใครๆ เอาผิดอะไรกับเขาไม่ได้ แต่ถ้าประสบผลสำเร็จ เขาก็จะอ้างว่านั่นคือผลจากโครงการที่เขาวางไว้ การกระทำที่เอาแต่ดีเข้าตัวเอาชั่วเหวี่ยงทิ้งไปเช่นนี้ ทำให้ผลงานของเขาที่ปรากฏออกมานั้นมีแต่ดีกับดี เจ้านายก็มีแต่นิยมชมชอบว่าเขานั้นมีความรับผิดชอบสูง ทั้งๆ ที่เมื่อคิดอย่างชอบธรรมแล้ว เขาก็คือนักฉวยโอกาสที่คอยจะช่วงชิงความชอบจากเพื่อนร่วมงานของเขาเท่านั้น ถ้าจะพูดอย่างชาวบ้านเพียงสั้นๆ เขาก็คือนักฉวยโอกาสตัวยงนั่นเอง และถ้าจะถามว่า ผิดด้วยหรือที่เขาฉวยโอกาสนั้นมาได้ ก็จะต้องตอบว่าขึ้นอยู่กับเขาฉวยโอกาส

นั้นเอาไปทำอะไร เพื่ออะไร ผิดหรือถูกก็ย่อมขึ้นอยู่เป็นกรณีๆ ไป แต่สิ่งที่น่าคิดก็คือ เพื่อนคนที่ได้รับมอบหมายงานที่เขาไปช่วงชิงมานั้นจะรู้สึกอย่างไร เมื่อเขาถูกตัดหน้าหรือหักหน้าไป โดยทั่วไปคนเรานั้นมีหลายแบบ สำหรับคนที่เขาชอบเจาะปัญหานั้น เขาก็จะต้องคิดเตรียมหาคำตอบไว้รอบด้าน จึงต้องมีการเตรียมการให้รอบคอบ แต่พอเขาทำไปได้ค่อนข้างมากแล้วกลับมาถูกตัดหน้าคว้าความดีไปนั้น ความรู้สึกของเขาจะเป็นอย่างไร สถานการณ์ของเขาคงจะเหมือนกับน้ำท่วมปากนั่นเอง เพื่อนของเขาหลายคนที่ถูกเขาทำเช่นนี้ก็เลยต้องปลอบตัวเองด้วยคำว่า "เรามันโง่เอง" มัวแต่งตัวให้เขาเห็น เขาก็เลยแย่งแต่งตัวเลียนแบบไปออกงานเสียก่อน นึกแล้วก็คงจะได้เพียงแต่สมน้ำหน้าตัวเองอยู่ ให้เจ็บใจเล่นเท่านั้น

เพื่อนที่จบอเมริกาคนนี้ มีความฉลาดสามารถแซงตัดหน้าเพื่อนได้ดีอย่างที่ใครๆ ก็ต้องทึ่งในความสามารถของเขา เขาได้เป็นอธิบดีด้วยวัยที่ยังไม่ถึง ๕๐ บริบูรณ์ กิตติศัพท์ก็ดูฟุ้งกระจายไปด้วยดี แต่ก็น่าแปลกที่เขามีความชื่นใจได้ปลื้มอยู่กับตำแหน่งอันเลอเกียรตินั้นประมาณเพียงปีเดียว เขาก็ชักจะเริ่มมีอาการอึดอัด เพราะภรรยาของท่านปลัดกระทรวงผู้บังคับบัญชาเหนือ

เขานั้น ก็เริ่มแสดงบทบาทของเธอที่แฝงอยู่หลังฉากสามีออกมาเสมอๆ คอยสั่งการแทนสามี และมอบหมายงานที่ไม่เคยคาดถึงมาก่อนกับเขา ทำให้เขาตกอยู่ในสภาพที่เรียกว่ากลืนไม่เข้าคายไม่ออก ในสภาพเช่นนี้เราลองคิดถึงว่าถ้าเรากินอะไรแล้ว ของที่เรากินเข้าไปนั้นมันเกิดติดคอเราอยู่ จะกลืนมันก็ไม่ยอมลง จะคายสิ่งที่ติดคออยู่มันก็ไม่ยอมออก แล้วการที่ต้องตกไปอยู่สภาวะเช่นนี้มันจะต้องเป็นสภาวะที่สุดแสนทรมานกับเราจริงๆ มิใช่หรือ ก็เมื่อตำแหน่งอธิบดีที่เขาได้รับ ซึ่งเปรียบเหมือนกับอาหารมีรสเลิศที่เขากำลังกินเข้าไปอยู่นั้น มันเกิดไปติดคอเขาขึ้นมา ศักดิ์ศรีของอธิบดีที่ใครมองดูว่าเป็นที่น่าเกรงขาม กลับถูกเงาทึบทะมึนของภรรยาปลัดกระทรวงมาทอดทับนั้น มันคงยากที่จะบรรยายให้คนอื่นรู้ได้ ดังนั้นเมื่อมีเพื่อนบางคนมาแสดงความยินดีกับเขาในระยะหลังๆ เขาก็จึงมักจะพูดว่า "คุณน่ะไม่รู้อะไร ผมไม่รู้ว่าจะอยู่ทำงานไปได้อีกสักเท่าไรอยู่เหมือนกัน" และจากนั้นอีกไม่นานเพื่อนก็ได้ลาออกจากราชการ ทั้งที่อายุของเขายังไม่ถึง ๕๓ ปี ห่างไกลจากเวลาเกษียณอายุเกือบสิบปี จบชีวิตอันรุ่งโรจน์เลอเกียรติลง คงเหลือแต่ความหลังต่างๆ ไว้ค้างอยู่ให้กลายเป็นเพียงอนุสรณ์แห่งชะตากรรมในใจของเขาเท่านั้น คนที่ไม่เคยรู้อะไรก็ย่อมจะรู้สึกเห็นใจ และคิดว่าเขานั้นช่างมีความสมถะกับชีวิต มี

ความสันโดษ จึงลางานออกมาอยู่อย่างสงบได้ในบั้นปลายของชีวิต ช่างเป็นชีวิตที่มีความสุขมีความพอเพียงเสียจริงๆ

เรื่องนี้ใครจะมองอย่างไร ก็คงจะขึ้นกับมุมมองของผู้ที่เห็น ผู้ที่เล่าเรื่องนี้บอกกับผู้เรียบเรียงว่า เมื่อเขาได้หวนย้อนดูชีวิตของเพื่อนคนนี้แล้ว แม้ไม่เคยเชื่อว่าการชิงไหวชิงพริบจนสามารถถีบตัวเองมาให้สูงส่งได้อย่างชนิดปากกัดตีนถีบ (คนอื่น) นั้น เป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้องเพราะถือว่านั่นเป็นการแข่งขันกัน ซึ่งเป็นธรรมดาของการต่อสู้แห่งชีวิต แต่ก็ยังคงมีปัญหาขึ้นในใจอยู่ว่า ทำไมหนอ

ชีวิตที่แสนจะรุ่งโรจน์อลังการของอธิบดีคนนั้น มันจึงช่างแปรผันอับแสงลงได้อย่างรวดเร็วปานนั้น นั่นเป็นเพราะผลกรรมเก่าๆ ของเขาใช่หรือไม่? เขาได้สร้างความสำเร็จในงานของเขาด้วยการแย่งชิงโครงงานจากเพื่อนร่วมงานใช่ไหม? ที่ทำให้เขาต้องออกจากงาน แม้ไม่มีใครทำอะไรเขาได้ แต่ตัวเขาเองก็กลับต้องมีเรื่องที่ทำให้เกิดอาการเบื่อหน่ายและเซ็งกับงานในตำแหน่งหน้าที่ที่ตัวเองเพิ่งจะได้มาอย่างไม่เคยคาดมาก่อน ทำให้เกิดความอึด-อัด เหมือนกับมีอำนาจมืดที่สูงกว่ามาบีบรัดตัดตอนมาราญรอนอิสรภาพในการทำงานบริหารของเขาขึ้นมา การแข่งขันช่วงชิงแบบมือใครยาวสาวได้สาวเอา โดยขาดความเห็นใจเพื่อนๆ ที่จะต้องผิดหวังค้างเติ่งกับงานที่ตัวเองกำลังทำอยู่ เพราะได้ถูกเพื่อนร่วมงานคว้าเอางานหลักของตนไปใช้สร้างความดีความชอบให้กับตัวเอง นั่นแหละคือกรรมที่ซ่อนเร้น ซึ่งทำให้เกิดเป็นผลกรรมที่ตกลงมากองสุมอยู่รอบต้นกรรมคือตัวของอธิบดีผู้นั้น จึงทำให้การเติบโตของลำต้นคือทั้งกายและใจของผู้ทำกรรมนั้น ขยายตัวออกลำบากยากเย็นขึ้นมา อย่างไม่น่าเชื่อ

หวยงวดนี้ยังประกาศผลออกมาไม่หมด เพื่อนคืออธิบดีคนนั้นได้ถูกหวยหางเลขไปบ้างแล้ว เขาจะถูกรางวัลที่ใหญ่กว่านี้

หรือไม่ก็เหลือเดา จะมีกรรมอะไรที่จะปรากฏตามมาอีกหรือไม่ กรรมไม่ดีที่มีทับถมกันขึ้นนั้นแม้จะเป็นทีละเล็กทีละน้อย เมื่อรวมกันขึ้นมา ก็อาจสามารถก่อให้เกิดผลกรรมอย่างมหาศาลขึ้นได้ เพื่อนต้องลาออกจากงานแล้ว แต่ต่อไปจะมีอะไรตามมาทวงหนี้กรรมที่เขาได้ช่วงชิงงานของเพื่อนไปเสนอเป็นผลงานของตัวในลักษณะใดอีกหรือไม่ ก็สุดจะคาดเดา ภาพความหลังเก่าๆ ที่เขาทำ เขาย่อมรู้ แต่เขาจะสำนึกได้แค่ไหน เสียดแทงอารมณ์อย่างไรนานเท่าใด นั่นย่อมมีขึ้นเฉพาะกับตัวเขาเอง

ผู้เล่าเรื่องนี้ให้ผู้เรียบเรียงฟังได้บอกว่า ตัวเขาเชื่อในเรื่องของกรรมว่าไม่ขึ้นกับความเข้าใจของผู้ทำกรรม เพราะถึงแม้ตัวผู้ทำเองจะไม่คาดคิดว่าเป็นกรรมเวรอะไร แต่ถ้าการกระทำของเขานั้นมันมีผลก่อให้เกิดการหักราญผลประโยชน์ หรือก่อความทุกข์ยากลำบากให้กับผู้อื่นขึ้นมา ไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม การกระทำเช่นนั้นย่อมเป็นเหตุที่จะต้องส่งผลย้อนกลับมาที่ตัวของผู้กระทำ คือคงจะต้องมีสักวันหนึ่งที่เกิดเหตุเป็นไปขึ้นกับตนเองที่เป็นผลร้ายเกิดขึ้นในทำนองเดียวกันนั้น ซึ่งถ้าโชคดีเขาคงจะสำนึกถึงความผิดชอบชั่วดีต่างๆ ขึ้นมาได้ แต่ถ้าโชคร้าย เขาก็คงยังจะไม่สามารถสำนึกอะไรขึ้นมาได้เลย นอกจากหลงไปโทษ

คนอื่นอยู่เช่นวิสัยเดิมของเขา **คำว่าโชคดีในที่นี้นั้นหมายความว่าเมื่อกรรมดีเขามีพอ และคำว่าโชคร้ายนั้นหมายความว่ากรรมที่เลวทรามของเขายังมีอำนาจสูงอยู่เกินกว่ากรรมดีที่เขามีอยู่** กรรมเลวนั้นจึงมาปิดบังความคิดเห็นที่ถูกที่ควรไปเสียสิ้น

ทุกคนล้วนมีความหลงซึ่งอยู่ในระดับที่ต่างกัน ความหลงนี่เองที่ทำให้คนเราสร้างกรรมต่าง ๆ ขึ้นโดยเต็มใจ เวลาทำกรรมไม่ได้เคยรู้สึกว่า ผลของกรรมนั้นจะทำให้เกิดผลเป็นไปในทางน่ากลัว ไม่รู้สึกว่ามีอะไรที่จะต้องพรั่นพรึง มันมีแต่ความอยากได้มีแต่ความต้องการนั้นอย่างเดียวที่มาปิดบังความเลวร้ายได้อย่างมิดชิด กลับเห็นไปว่าดีมีแต่งาม จึงเกิดมีความกระหายที่จะทำหลงมองแต่แง่ดีโดยไม่คำนึงถึงผลในแง่ร้ายของมันเลย แต่พอครั้นเวลาเงาของกรรมเริ่มปรากฏให้เห็น ถึงเวลานั้นมันก็มักจะสายเกินแก้ ทำให้เขาจะต้องเผชิญกับผลของกรรมที่เขาไม่เคยคาดหวังไว้อย่างแน่นอน เงาของกรรมนั้นมีทั้งทางดีและทางร้าย เงาของกรรมดีมีลักษณะที่ร่มเย็น เงาของกรรมที่ไม่ดีก็ส่งผลร้อนรน ถ้าจะพูดใหม่ หากจะใช้คำมาแทนคำว่า “เงาของกรรม” นั้นว่า “รังสีแห่งกรรม” มาแทน ก็คงจะประมาณกันได้ เพื่อนผู้นั้น

คงเคยทำดีไว้มากจึงได้เป็นอธิบดีตั้งแต่อายุยังน้อย แต่ผลแห่งการเอาเปรียบเบียดเบียนเพื่อนร่วมงาน โดยความสำคัญผิดว่าใครๆ เขาก็ทำกันอย่างนั้น ก็คงเป็นเหตุที่ทำให้เขาต้องถูกบีบคั้นจนทำให้ไม่สามารถสร้างความก้าวหน้าต่อไปได้ ดังความคาดหวังก็อาจเป็นได้

ทุกคนก็หวังและปรารถนาแต่สิ่งที่ดี แต่ความดีจะไม่เกิดขึ้นถ้าไม่เคยทำความดีเอาไว้ก่อน ศาสนาพุทธเป็นศาสนาของเหตุและผล จึงสอนว่าเมื่ออยากได้ผลดี ก็ควรหมั่นทำความดีไว้ให้มากๆ แม้ขณะปัจจุบันยังไม่ได้ดีสมอยาก แต่หากความดีมีมากพอแล้ว แม้หลายสิ่งที่เป็นร้ายอยู่ในปัจจุบัน ก็จะกลายเป็นดีไปสิ้นทุกสิ่งอย่างแน่นอน

"อำนาจกรรม จิ่งใหญ่ ในไตรภพ
ไม่เลือนลบ กลบไม่มิด ปิดไม่ได้
ใครทำกรรม ดีและชั่ว ของตัวใคร
ไม่เท่าไร ต้องได้ผล ตนเคยทำ"

รู้อรรถ - รู้ธรรม

รู้อย่างไรจึงชื่อว่ารู้ธรรม ขอตอบว่า รู้สกลกายนี่เองคือรู้ธรรม **ความรู้ในสกลกายนี้แหละเป็นทั้งปริยัติธรรม[๑] ปฏิบัติธรรม[๒] และปฏิเวธธรรม[๓]**

รู้ว่าสกลกายเรานี้ บริบูรณ์ด้วยนาม รูป คือ ธาตุ ขันธ์ อายตนะ เป็นต้น รู้ว่านามก็เป็นนามเต็มรอบสกลกายของเรานี้ คือมีทั้งเวทนา สัญญา สังขาร และวิญญาณอยู่รอบเต็มไปหมด รู้ว่าสกลกายก็ประกอบจากรูป มีดิน น้ำ ลม ไฟ พร้อมสมบูรณ์ ดังนี้ชื่อว่า รู้ปริยัติธรรม

---

๑ ปริยัติธรรม : อ่านว่า "ปะ-ริ-ยัด-ติ-ทำ" หมายถึง หลักธรรมคำสอน เป็นหลักการภาควิชาการหรือภาคทฤษฎี เป็นธรรมที่เกิดจากการเล่าเรียนหรือการจดจำสืบต่อกันมา

๒ ปฏิบัติธรรม : อ่านว่า ปะ-ติ-บัด-ติ-ทำ เป็นคำนาม หมายถึง ตัวธรรมะที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติ คือ การที่ต้องได้ทำจริงเท่านั้น เป็นธรรมะคือความรู้ที่เกิดจากการปฏิบัติธรรม ซึ่งไม่ใช่หมายเอาเพียงแต่กิริยาการปฏิบัติธรรมเท่านั้น

๓ ปฏิเวธธรรม : อ่านว่า ปะ-ติ-เว-ทะ-ทำ หมายถึง ธรรมชาติของผลแห่งธรรม เป็นความประจักษ์แจ้งอันเนื่องมาจากการปฏิบัติธรรม ที่รู้ได้เฉพาะตัวผู้ที่ได้ปฏิบัติจริงแล้วเท่านั้น มิใช่เป็นการคิดจดจำ หรือการวาดมโนภาพขึ้นเองแต่อย่างไร

การรู้จักสัมมาปฏิบัติ มีการได้ประพฤติเป็นไปอยู่ของสกลกายดังนี้ ตรงกับพระพุทธภาษิตว่า ศีล สมาธิ ปัญญา การรู้อย่างนี้แลที่ได้ชื่อว่า รู้ปฏิบัติธรรม

การรู้ที่สูงยิ่งลึกล้ำขึ้นว่า สกลกายนี้เป็นอสังขตธรรม (*ธรรมที่ปัจจัยมิได้ปรุงแต่ง*) เพราะเพิกถอนสังขตธรรม (*ธรรมที่มีปัจจัยปรุงแต่ง*) ออกได้ด้วยวิชชา เห็นสกลกายนี้เป็นวิสังขาร (*ธรรมอันมิใช่สังขาร*) นั้นก็คือรู้จักอวิชชานั่นเอง รู้ได้เช่นนี้คือวิชชา เป็นตัววิสังขาร รู้สกลกายเช่นนี้อย่างนี้ว่าเป็นปฏิเวธ-ธรรม การรู้ธรรมรู้จักสกลกายอย่างนี้ชื่อว่า ธัมมัญญูคือผู้รู้ธรรม

การรู้สกลกายอันนี้ว่าเป็นธรรม คือว่า โดยธาตุก็เป็นธรรมธาตุ โดยขันธ์ก็เป็นธรรมขันธ์ โดยอายตนะก็เป็นธรรมายตนะ โดยนามก็เป็นนามธรรม โดยรูปก็เป็นรูปธรรม สกลกายเป็นสภาวธรรมอันนี้เป็นตัวเหตุ ส่งให้เกิดรู้ผลคือสัมมาปฏิบัติ ได้แก่ สัมมาทิฏฐิญาณทัสนะ ทั้งรู้ทั้งเห็นว่า ธาตุ ขันธ์ อายตนะ นามรูป เป็นตัวทุกข์แท้ (*เป็นปริยัติ*) กำหนดทุกข์ได้ (*เป็นปฏิบัติ*) และรู้ชัด (*เป็นปฏิเวธ*) ว่า ธาตุ ขันธ์ อายตนะ นามรูป ส่วนที่เป็นอดีต อนาคตนี้

เป็นชาติสัญญา (*เป็น*) ตัวสมุทัย คือ กามตัณหา ภวตัณหา วิภว-ตัณหาแท้ เมื่อรู้เท่าทัน (*สมุทัยนี้แล้ว*) ตัณหาก็ดับไปเอง ชื่อว่ารู้เท่าตัณหา ตัณหาดับไปเองชื่อว่าละตัณหา และ**รู้ชัดว่าความดับไปแห่งตัณหานั้นเองเป็นลักษณะแห่งนิโรธ** ได้ทำให้แจ้ง (*เกิดเป็นปฏิเวธธรรม*) แล้ว ด้วยอาการดังกล่าวนี้เป็นมรรคสัจจ **แม้ตัวผู้เห็นนี้ก็ไม่ใช่อื่น คือ ธาตุ ขันธ์ อายตนะ นาม รูปนั่นเอง** แต่ว่าเป็นธรรมธาตุ ธรรมขันธ์ เป็นธรรมายตนะ เป็นนามธรรม รูปธรรม หรือเป็นสภาวธรรมเสียแล้ว **จึงชื่อว่า "สกลกายเห็นสกลกาย"*** คือสัมมาทิฏฐิเห็นตัวเอง ซึ่งความเห็นชอบนั้นได้แก่มรรค การเห็นมรรคเป็นมรรคสัจจ **จึงรู้ว่าสกลกายเป็นอริยมรรค** เพราะสกลกายประกอบด้วยองค์คุณทั้ง ๘ ประการ คือ ความเห็นก็เป็นสัมมาทิฏฐิ ความดำริก็เป็นสัมมาสังกัปปะ เจตนาทางวาจาก็เป็นสัมมาวาจา เจตนาทางกายก็เป็นสัมมากัมมันโต เจตนาทางเลี้ยงชีพก็เป็นสัมมาอาชีโว ทำความเพียรก็เป็นสัมมาวายาโม ความระลึกก็เป็นสัมมาสติ ความตั้งใจก็เป็นสัมมาสมาธิ คือความที่รู้อาการของธรรมอันได้แก่ความประพฤติเป็นไปอยู่ของสกลกายนี้ โดยทางสัมมาปฏิบัติว่าเป็นอาการที่มีคุณประโยชน์

---

* คือ กายเห็นกาย เป็นกายซ้อนกาย กายภายในกาย เป็นกายเนื้อที่เห็นกายธรรมแท้ที่ซ้อนอยู่

อย่างนี้แล ลักษณาการนี้ชื่อว่าอัตถัญญู คือ รู้เนื้อความของธรรม รู้ประโยชน์ของธรรม ซึ่งเป็นผลผลิตมาจากเหตุคือธัมมัญญูนั่นเอง

การรู้จักสกลกายจึงได้ชื่อว่ารู้อรรถ รู้ธรรม ภาษาไทยนั้นนิยมความคล้องจองจึงพูดให้ถูกปากว่ารู้อรรถ รู้ธรรม ลำดับจึงไม่เป็นดังบรรยายมา แต่ก็หวังว่าคงเข้าใจว่า ถ้าจะให้ได้ความชัดแจ้งก็ควรเป็นรู้ธรรม รู้อรรถ คือธัมมัญญู แล้วก็อัตถัญญู แต่จะอย่างไรก็ตามความจริงก็คือความจริง เพราะที่แท้แล้วไม่ว่าจะรู้อรรถหรือรู้ธรรมก็คือ การรู้จักสกลกายให้ชัดนั่นเอง

เนื้อหาสาระธรรมาธิบายทั้งหมดทั้งสิ้นนี้ ได้คัดความมาจากผลงานการลิขิตหนังสือเรื่องสัปปุริสธรรม ของท่านเจ้าประคุณพระอุบาลีคุณูปมาจารย์ (จันทร์ สิริจนฺโท) ซึ่งได้ลิขิตเรียบเรียงไว้เมื่อครั้งที่ท่านยังมีสมณศักดิ์เป็นพระราชกวี เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๕๕ ข้าพเจ้าผู้เรียบเรียงหนังสือชุดแสงธรรมนี้ ได้ทำการขยับวรรคตอนที่มีผู้พิมพ์ไว้เดิมบ้าง และเสริมคำอีกเล็กน้อยซึ่งจะวงเล็บไว้ หรือพิมพ์ด้วยอักษรตัวเล็กเอียงเป็นหลัก เพราะเข้าใจเช่นนั้น ซึ่งก็อาจทำให้มีความคลาดเคลื่อนไปโดยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ได้ ดังนั้นขอท่านผู้อ่านจงใช้วิจารณญาณด้วยความแยบคายในการอ่านอีกครั้งหนึ่งด้วยนะครับ

รักดีหามจั่ว รักชั่วหามเสา

"ภาษิต" นั้น ตามศัพท์แปลว่า "คำพูด" คำพูดที่มีเหตุผลสามารถใช้สอนใจ หรือมีผลดลจิตดลใจผู้ที่ได้ยินได้ฟังคำพูดนั้นให้กระทำความดีได้ คำพูดนั้นเรียกว่า "**สุภาษิต**" แต่คำพูดใดแฝงเหตุผลส่อไปในทางที่จะชักจูงจิตใจของผู้ฟังคำพูดนั้นให้เข้าใจผิดไม่ก่อเกิดความดีงามขึ้นมาแล้ว คำพูดนั้นจะเรียกว่า "**ทุภาษิต**" ถ้าคำพูดใดมีความหมายเป็นกลางๆ เป็นคำเปรียบเปรยทั่วไป คำพูดนั้นก็เรียกว่า "**ภาษิต**" หรือ "**คำภาษิต**" เพียงเท่านั้น ไม่ต้องมีคำว่า "สุ" ที่แปลว่า "ดี" หรือคำว่า "ทุ" ที่แปลว่า "ผิด" หรือ "ไม่ดี" นำหน้าคำอยู่แต่อย่างไร คำภาษิตที่มีลักษณะเป็นคำพูดที่มีนัยเปรียบเปรย หรืออุปมาอุปมัยนี้นิยมเรียกกันอีกอย่างหนึ่งว่า "**คำพังเพย**" หรือ "**สำนวน**" ตัวอย่างของคำพังเพยของไทยเรามีอยู่มากมาย เช่น "ไม่เห็นน้ำอย่าตัดกระบอก" "ไม่เห็นกระรอกอย่าโก่งหน้าไม้" "อย่าสร้างวิมานกลาง (*ใน*) อากาศ" และ "รักดี (*ให้*) หามจั่ว รักชั่ว (*ให้*) หามเสา" ดังนี้เป็นต้น คำภาษิตที่เป็นคำสำนวนเช่นนี้ เป็นคำกลางๆ จนบางสำนวนนั้นสามารถจะตีความกันไปในหลายแง่หลายมุมได้

เมื่อผู้เรียบเรียงยังตัวเล็กๆ เคยถามแม่ถึงความหมายของสำนวนที่ว่า "รักดี (*ให้*) หามจั่ว รักชั่ว (*ให้*) หามเสา" นั้นว่าหมายถึงอะไร แม่ได้ตอบเป็นเชิงลักษณะการย้อนถามคืนมา เพื่อให้คิดเองด้วยว่า รู้จักจั่วบ้านหรือจั่ววัดไหม บ้าน วัด หรือโบสถ์หลังหนึ่งๆ นั้น ธรรมดาก็จะมีอยู่เพียงแค่สองด้านเท่านั้นใช่ไหม จำนวนของจั่วในบ้านจะมีจำนวนต่างจากจำนวนของเสาที่ใช้ประกอบเป็นบ้านนั้นอยู่มากมาย ดังนั้นคนฉลาดก็ควรรู้จักเลือกทำงานของตนเองให้เป็น ในขณะนั้นด้วยความเป็นเด็กก็คิดเหมาเอาเองว่า เป็นคนฉลาดก็ต้องรู้จักการเลือกทำงาน คิดได้ผิดๆ อย่างนั้น และก็ไม่ได้คิดอะไรอย่างจริงจังเลย เข้าใจเพียงเท่านั้นก็พอใจแล้ว

เมื่อไม่นานมานี้ ได้อ่านหนังสือ **"คุณากร"** ของ **คุณอธึก สวัสดีมงคล** ในเรื่องของ **"รักดีหามจั่ว รักชั่วหามเสา"** ได้พบคำอธิบายในเรื่องเกี่ยวกับสำนวนนี้ชัดเจนขึ้นมากว่า คนเราถ้ารักดี ก็จะต้องยอมลำบากบ้าง อย่าเห็นแก่ความสบายแต่เพียงอย่างเดียว ถึงจะลำบากกาย ลำบากใจบ้างก็ต้องยอม ทั้งนี้เพื่อที่จะแลกกับความสบายที่จะมีตามมาในภายหลัง เหมือนกับการที่จะต้องเลือกว่าควรที่จะหามจั่วหรือจะหามเสาถึงจะดี การหามจั่วนั้นมันจะไม่สะดวกสบายเหมือนกับการหามเสา จั่วนั้นอันใหญ่ ขน

ย้ายลำบาก เกะกะ เก้งก้าง การเลือกหามเสาจึงดูเหมือนทำได้สะดวกกว่าการหามจั่ว แต่ถ้ามองดูถึงผลบั้นปลายแล้ว เมื่อได้สร้างเป็นบ้านเป็นเรือนขึ้นมาแล้ว คนทั่วไปจะมองเห็นจั่วที่อยู่ใต้ชายคาบ้านนั้นแต่ไกล จั่วโบสถ์ จั่วศาลา นิยมเรียกกันอีกอย่างหนึ่งว่า "หน้าบัน" ตัวหน้าบันหรือตัวจั่วนี้มักจะมีความสะดุดตากว่าส่วนอื่นของอาคาร จั่วนั้นจะอยู่ในตำแหน่งที่สะดุดตามากกว่าเสา ผลงานที่ปรากฏออกมาจากการเลือกทำงานนั้นจึงต่างกัน ความดีนั้นคนเราก็อยากจะเปิดเผยให้คนอื่นรู้เห็น ต่างกับความผิดที่คนเราชอบปิดบัง ไม่ต้องการที่จะให้ผู้อื่นรู้แม้แต่เพียงแค่ระแคะระคาย เป็นธรรมดาของบ้านเรือนที่จั่วย่อมต้องตั้งอยู่บนเสา คือจั่วต้องอยู่เหนือเสา เช่นเดียวกับความดีที่ย่อมต้องมีคุณค่ากว่าความชั่ว ของดีย่อมมีคุณค่าต่างกับของชั่วที่ไม่มีคุณค่า ดีนั้นเหนือชั่ว เหมือนจั่วที่อยู่เหนือเสาไปตลอดกาลนั่นเอง ได้อ่านข้อเขียนของคุณอธึกแล้วได้รับความกระจ่างของแสงแห่งนัยที่ซ่อนลึกอยู่ในคำภาษิต "รักดีหามจั่ว รักชั่วหามเสา" กระจ่างชัดเจนกับตัวเองขึ้นมาก จึงมีความคิดว่าคงจะมีผู้อ่านอีกหลายท่าน ที่ยังไม่ได้เคยพิจารณาความหมายอย่างที่คุณอธึกได้พิจารณา เหมือนดังที่ได้บรรยายมานั้น จึงได้คิดที่จะขอคัดคำ คัดความของคุณอธึกมาเผยแพร่ไว้อีกต่อหนึ่ง หวังว่าคงจะถูกใจท่านผู้อ่านนะครับ

มีคนบอกว่าคนโดยทั่วไปนั้นก็ทำกันทั้งดีและชั่ว ก็เลยต้องหามทั้งจั่วและหามทั้งเสา ... คิดแล้วก็ถูกอีกนั่นแหละ เรื่องนี้ก็ฝากไว้กับท่านผู้อ่านก็แล้วกันว่าจะเลือกหามจั่วให้ได้มากกว่าหามเสา หรือสมัครใจที่จะหามเสามากกว่าหามจั่ว ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของแต่ละท่าน เป็นอิสระของปัจเจกบุคคลโดยแท้

" ทำความดี อยู่เป็นนิจ จิตแจ่มใส
ทำดีไป ใจเป็นสุข ทุกสถาน
ทำความดี มีผลดี ตลอดกาล
พ้นมวลมาร พ้นด้วยใจ ได้ด้วยดี "

๒๙ มิถุนายน ๒๕๕๒

อัศจรรย์ท่านอาจารย์

เมื่อท่านอาจารย์กล่าวถึงการสวดมนต์ ท่านนั้นมักเมตตาเตือนให้สวดขันธปริตรด้วยเสมอ เพราะพวกเราเป็น "พระป่า" อยู่ป่า ถูกรอบล้อมไปด้วยเหล่าอสรพิษและสัตว์ที่มีพิษ การสาธยายพระปริตรนี้แสดงถึงความประสงค์ที่จะผูกมิตรกับสัตว์ร้ายทั้งหลายในเขตแห่งอำนาจของพระปริตรนั้นอย่างมิได้เว้น มิได้ขาดทุกถ้วนทั่ว ท่านอาจารย์จะย้ำเตือนเสมอว่า เวลาจำวัด (*นอน*) นั้น ไม่ให้กางกลดชิดขอบหินที่เป็นสันเป็นแนว หรือกางเข้าไปติดผนังถ้ำ เพราะบรรดาสัตว์เลื้อยคลานทั้งหลาย เขาชอบเลื้อย ชอบคลานไปตามชายแนวหินนั้น ความกรุณาของท่านอาจารย์ยังได้ฝังใจแน่นอยู่ไม่รู้เลือน ภาพความหลังเก่านั้นยังติดตา ความรู้สึกหรืออารมณ์ต่างๆ ก็ยังตรึงใจอยู่ชัดทุกขณะเหมือนกับว่า ท่านยังมิได้จากไป

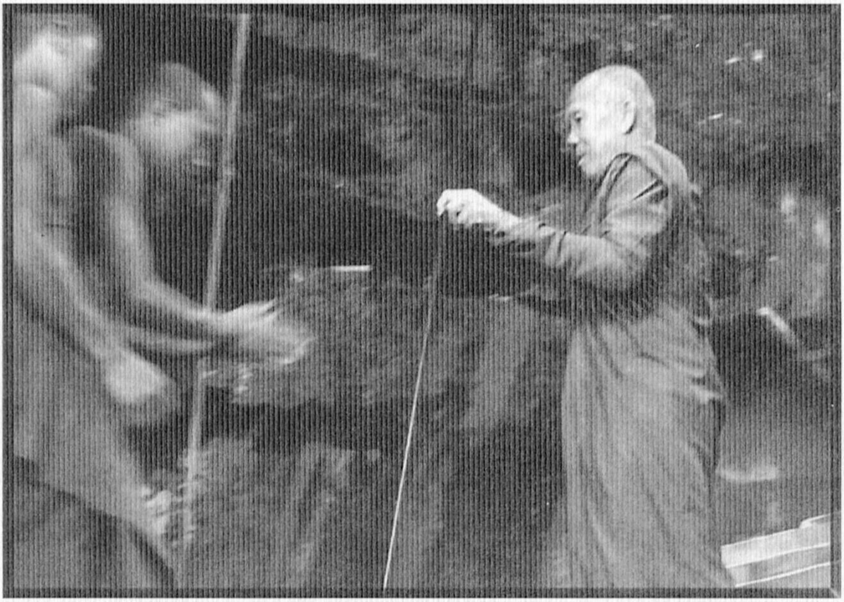
ในวันที่ท่านอาจารย์กลับจากการเข้ารักษาอาการอาพาธที่โรงพยาบาลศรีนครินทร์ (*ขอนแก่น*) มีบรรดาลูกศิษย์ ศรัทธาญาติโยมมากหน้าไปคอยรอรับท่านในบริเวณที่จอดรถใกล้โรงครัวข้างเรือนพักแม่ชี ที่อยู่ต่ำลงมาจากศาลาหลังเก่า ซึ่งพวกพระเณรเคย

ได้ใช้เป็นที่ทำสังฆกรรมแทนพระอุโบสถ พร้อมทั้งยังได้ใช้เป็นโรงฉันจังหันด้วยในสมัยที่วัดยังไม่มีพระอุโบสถ ในวันนั้นมีศิษย์คนหนึ่งตั้งใจจะไปรอรับท่านเช่นเดียวกับศิษย์อื่นๆ แต่เพราะได้เห็นว่ามีจำนวนผู้ที่ได้เข้าไปอยู่แวดล้อมท่านนั้นหนาแน่นอยู่มากแล้ว เขาจึงไม่ประสงค์จะเบียดเสียดร่วมเข้าไปแวดล้อมท่านให้เพิ่มมากขึ้นอีก ด้วยเกรงว่าความเคารพที่เขามีนั้น จะกลับกลายเป็นเหมือนการไปสร้างความลำบากเพิ่มขึ้นให้กับท่านโดยมิได้ตั้งใจ เขาจึงได้เพียงแต่แยกตัวไปนั่งคอยถวายความเคารพท่านอยู่ห่างๆ อีกทางหนึ่ง เมื่อท่านเดินมาถึงลานจอดรถ เขาก็ก้มลงกราบพื้น ณ ที่เขาคอยอยู่ห่างๆ นั้น ในขณะที่คนส่วนใหญ่ก็กรูกันเข้าไปกราบหรือยกมือกระพุ่มไหว้ ถามไถ่ กราบเรียนอะไรต่อมิอะไรกับท่านอาจารย์ ท่านก็โอภาปราศรัยตอบด้วยเมตตาตามอัธยาศัยของท่าน บรรดาพระอุปัฏฐากองค์ท่านก็คอยเตรียมเก้าอี้เข็นเพื่อจะยกท่านขึ้นบนภูสู่กุฏิของท่าน แต่ในครั้งนั้นจะด้วยเหตุใดก็ไม่รู้ได้แน่ ท่านอาจารย์กลับยังไม่ยอมนั่งลงบนเก้าอี้เข็นที่บรรดาศิษย์เตรียมรออยู่ในทันที แต่ท่านกลับหันไปหยิบไม้เท้ามาสักลงกับพื้นเบาๆ เป็นอุบายบอกกับบรรดาศิษย์ว่า ท่านต้องการจะเดินไปที่ใดสักแห่งหนึ่งใกล้ๆ ในบริเวณนั้น ก่อนที่จะตรงกลับไปยังกุฏิของท่านโดยตรง

เมื่อศรัทธาญาติโยมแยกตัวเปิดทางในทิศที่ท่านค่อย ๆ สักไม้เท้าลงพื้นเพื่อนำทางนั้นแล้ว ท่านก็ค่อย ๆ เดินช้า ๆ ออกจากกลุ่มญาติโยม ทิศทางดูเหมือนท่านจะไปทางห้องน้ำที่อยู่ปลายทางท้ายบริเวณที่จอดรถนั้น แต่ในที่สุดท่านได้เดินไปหยุดอยู่เฉพาะตรงหน้าของศิษย์ผู้ที่ได้แยกตัวออกไป คอยกราบรอรับท่านอยู่แต่ลำพังผู้เดียวห่างไปจากบรรดากลุ่มคณะศิษย์ส่วนใหญ่ เขาได้หมอบกราบลงตรงหน้าท่านอย่างสุดบูชา ซึ่งยากที่จะบรรยายถึงความรู้สึกของเขาที่มีต่อความกรุณานั้นได้ ท่านอาจารย์ได้แสดงเมตตาอันยิ่งใหญ่ต่อเขาโดยท่านได้บรรจงใช้มือทั้งสองจับศีรษะเขาเขย่าเบา ๆ พร้อมพูดกับเขาว่า “ยังมีนิสัยผู้หญิงเหมือนเดิมเน้อ!” เขาก็ได้แต่พนมมืออยู่อย่างนั้น เพราะไม่รู้ว่าจะทำอย่างไร ผู้เรียบเรียงทราบจากศิษย์ผู้นั้นว่า เมื่อท่านอาจารย์ไปหาเขาแล้วกล่าวกับเขาเท่านั้นจริง ๆ ท่านเพียงเขย่าศีรษะทักทายเขาเท่านั้นแล้วท่านก็ค่อย ๆ เดินกลับมานั่งเก้าอี้เข็นให้บรรดาศิษย์พากลับขึ้นภูไปพักผ่อนยังกุฏิของท่านต่อไป

ศิษย์ผู้นั้นบอกว่า เป็นเรื่องแปลกสำหรับเขาเพราะนั่นเป็นครั้งสุดท้ายที่เขาได้มีโอกาสสนทนากับท่านอาจารย์ เพราะครั้งถัดมาเขาก็ได้แต่เพียงไปเห็นท่านอาจารย์ในสภาพที่มีสายช่วยหายใจ

และสายน้ำเกลือระโยงระยางอยู่เต็มไปหมด แม้พระเณรในวัดจะอนุญาตให้เขาเข้าไปกราบใกล้ๆ องค์ท่านได้ แต่เขาก็ขอเพียงแค่

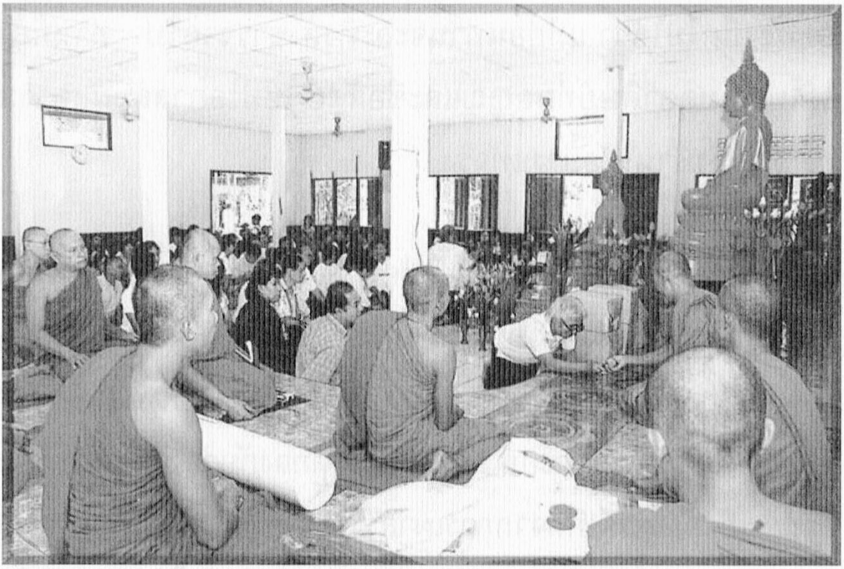

กราบอยู่ท้ายกุฏิของท่านเพียงเท่านั้น การได้เพียงกราบก็พอแล้ว เพราะถึงแม้จะเข้าไปกราบใกล้เท่าใด ก็ไม่มีประโยชน์อะไร มีแต่จะไปรบกวนท่านมากขึ้นเท่านั้น ทั้งยังอาจจะเป็นการนำสิ่งสกปรกซึ่งอย่างน้อยก็ลมหายใจเข้าไป ทำให้บรรยากาศรอบองค์ท่านสกปรกมากขึ้นเป็นแน่ และอีกทั้งยังเข้าไปทำให้เกะกะกับพระที่คอยปรนนิบัติท่านอยู่อีก ก็เห็นมีอยู่เพียงเท่านั้น

กลับจากวัดครั้งนั้น พอถึงบ้านเพียงวันเดียว ศิษย์ผู้นั้นก็ได้รับข่าวว่า ท่านอาจารย์ได้วางทุกสิ่งทุกอย่างลงสิ้นแล้ว ทำให้อดที่จะนึกไม่ได้ว่า แม้ก่อนท่านจะละทิ้งสังขารจากไป ท่านก็ยังได้โปรดเมตตาศิษย์ที่กตัญญูและซื่อสัตย์ ให้มีโอกาสสัมผัสความเมตตาของท่านได้อย่างแท้จริง

ทราบว่าท่านอาจารย์ได้ให้ความเมตตากับศิษย์ทุกคนโดยสมควรแก่ฐานะแห่งความกตัญญูเสมอ ในวันเก็บอัฐิธาตุของท่านผู้เรียบเรียงก็ได้ทราบว่า พระที่ใกล้ชิดท่านที่สุดรูปหนึ่งได้ "ฟัน" ของท่านไว้บูชา เพราะคณะสงฆ์ของวัดตกลงกันว่าในการรวบรวมอัฐิและเถ้าอังคารที่เกิดจากการเผาสรีระของท่าน ถ้าผู้ใดพบ "ฟัน" ของท่าน ก็อนุญาตให้พระผู้ที่พบนั้นเก็บรักษาเอาไว้บูชาส่วนตัวได้ เกี่ยวกับอัฐิของท่านอาจารย์ที่รักษาอยู่ที่วัดบางส่วนนั้น ขณะนี้ได้มีการกลายสภาพเป็นพระธาตุอย่างสมบูรณ์แล้ว

ผู้เรียบเรียงเขียนเรื่อง "อัศจรรย์ท่านอาจารย์" นี้ไว้เพื่อเป็นข้อมูลที่ให้กำลังใจผู้ที่มีความกตัญญูเต็มหัวใจว่า ความกตัญญูนั้นอาจดลบันดาลให้ผู้ที่มีความกตัญญูนั้นได้รับสิ่งตอบแทนที่คุ้มค่าแก่ตนได้อย่างประหลาด สุดที่จะคาดถึง และจะได้รับโดยไม่ต้องเฝ้าคอยจ้องที่จะแย่งชิงกับผู้อื่นแต่อย่างใดเลย

" กตัญญู รู้แก่ใจ ได้แก่ตน

เกิดเป็นผล หนุนส่งตน ล้นราศี

ทำความดี มีผลดี ตลอดกาล

พ้นมวลมาร พ้นด้วยใจ ได้ด้วยดี "

๒๒ มกราคม ๒๕๕๓

สะพานโค้ง

มีการอุปมาชีวิตของคนว่า การได้เกิดมานั้น ก็ดูประหนึ่งเหมือนกับ**การขึ้นสะพานโค้ง** เมื่อขึ้นไปสูงที่สุดแล้วก็จะต้องกลับลงต่ำ เป็นธรรมดาเช่นนี้เหมือนกันหมดทุกชีวิต ไม่ว่าจะเป็น**ยาจก** (*ผู้ที่อาศัยการขอทานเลี้ยงชีพตน*) หรือ**วณิพก** (*ขอทานที่ใช้การดีดสีตีเป่า เพื่อแสดงแทนการขอและเพื่อเป็นการตอบแทนคืนแก่ผู้ให้ไปพร้อมในคราวเดียวกัน*) หรือเป็นเศรษฐีมหาศาล พระราชา เจ้าฟ้า เจ้าแผ่นดิน **ทุกคนต่างก็มีความผุกร่อนของชีวิตตามธรรมชาติ** ไม่เที่ยงแท้แน่นอน เปลี่ยนแปรผันไปเรื่อยๆ ถูกเสียดแทงซ้ำเติมเบียดเบียนด้วยโรคภัยอยู่ทุกขณะ เมื่อพระพุทธเจ้าใกล้จะเสด็จดับขันธปรินิพพาน ได้ตรัสกับพระอานนท์ว่า “**ดูก่อนอานนท์ บัดนี้เราแก่เฒ่าเป็นผู้ใหญ่ล่วงกาลผ่านวัยเสียแล้ว ชนมายุกาลแห่งเราก้าวถึง ๘๐ ปีเข้าแล้ว กายแห่งตถาคตย่อมเป็นประหนึ่งเกวียนเก่าชำรุดที่ซ่อมแซมด้วยไม้ไผ่ มิใช่เกวียนสัมภาระฉะนั้น**” พระพุทธดำรัสนี้เสมือนกับท่านได้แสดงเพื่อที่จะย้ำเตือนกับทุกคนถึงการชำรุดทรุดโทรมของชีวิตทุกชีวิต ไม่ว่าจะเป็นมนุษย์ที่มีจิตใจสูง หรือจะเป็นสัตว์เดรัจฉานคืออาภัพพสัตว์

ที่กันดารความคิด ก็จะต้องร่วงโรยไปตามวัย ไม่มีอะไรคงที่ บางคนเกิดมาเจ็บไข้ได้ป่วยเป็นประจำ ถึงกับคนใกล้เคียงบอกว่า ชีวิตเขาคงอยู่ได้ไม่นาน แต่ที่ไหนได้ คนที่เคยพูดล้อเลียนอยู่กลับตายไปเสียก่อน เช่นนี้ก็มีอยู่ไม่น้อย ทุกชีวิตประมาทกันไม่ได้ แต่อย่างไรก็ตามทุกคนต้องตายแน่ แต่ไม่รู้วันเวลาที่จะตาย ว่าเมื่อไร พระพุทธศาสนาสอนว่าอย่าได้ประมาทในวัย อย่าประมาทในชีวิต จะตายวัน(นี้) ตายพรุ่ง(นี้) ก็ไม่รู้ได้

บางคนมีทรัพย์สินเงินทองมากมาย แต่กลับไม่ยอมแม้แต่จะใช้สอยเอง อีกทั้งไม่ยอมเจือจานคนอื่น ใช้ชีวิตเป็นอยู่อย่าง

กระเบียดกระเสียร ไม่ยอมจะใช้ทรัพย์แต่ประการใด ถ้าหากใคร เป็นเช่นนั้น ก็น่าจะลองนึกถึงหลักความจริงเอาไว้ด้วยว่า **ในที่สุด เราก็ไม่สามารถขนเอาสิ่งของอะไรติดตัวไปได้เลย มากันอย่างไรก็ไปอย่างนั้น** ทรัพย์สินที่ว่าเป็นของเรานั้นก็จะตกเป็นของผู้อื่นหมดสิ้น ความหวังที่ว่า จะมีลูกหลานทำบุญอุทิศให้นั้น ถ้าคิดกันให้รอบคอบแล้วก็คงจะเป็นเรื่องที่พึ่งได้ยาก ผู้ที่ไม่ได้เคยทำกุศลสาธารณประโยชน์ไว้ให้เป็นบุญกุศลที่คอยติดตามตัวแล้ว ชาติหน้าก็จะกลายเป็นผู้ยากจน เพราะในชีวิตนี้ไม่ได้เคยทำความดีอะไรไว้ เนื่องจากมีความตระหนี่ที่ฝังหัวใจอยู่เป็นต้นเหตุนั่นเอง การที่จะไปนึกว่ามีลูกหลานอยู่ แล้วพวกเขาจะทำบุญกุศลอุทิศไปให้ ในข้อนี้ก็ต้องขอเตือนกันไว้ว่าอย่าไปนึกหวังเลยจะดีกว่า จะได้ไม่ต้องเสียใจในภายหลัง เหตุที่เตือนกันไว้เช่นนี้ก็เพราะว่ากรรมเวรที่ตัวเองเคยตระหนี่ถี่เหนียวนั้น มันจะตามมาปิดตาปิดใจของบรรดาลูกหลานทั้งหลาย ให้ลืมนึกถึงไปเสียจนหมดสิ้น

ไม่มีใครขึ้นสะพานแล้วจะไม่ลงจากสะพาน เมื่อขึ้นแล้วก็ต้องลง โลกธรรมเป็นสิ่งที่โลกนั้นกระทำกับทุกชีวิตด้วยมาตรฐานเดียวกันโดยไม่มีการละเว้น ลำเอียง ทุกผู้ทุกนามจะต้องได้ประสบพบอยู่เช่นนี้เหมือนกัน และเป็นเช่นนี้ตลอดไป

เสียชาติเกิด

คนส่วนใหญ่มักชอบทำอะไรกันตามอำเภอใจ จึงประกอบกรรมกันไปตามอำนาจความหลงในกมลสันดาน ตามอารมณ์แห่งตน ไม่มีใครรู้ว่ากรรมนั้นจะมีผลที่สืบต่อไปได้อีกยาวนานเพียงไร และหลายคนก็ไม่เชื่อในเรื่องของกรรมและผลของกรรมที่จะตามสนองต่อผู้ที่ได้กระทำกรรมนั้น คนเหล่านั้นจึงยังคงกระทำกรรมที่ซ้ำซากอยู่ชนิดที่ไม่ยอมจะเข็ดหลาบ และไม่ยอมเบื่อหน่าย อีกทั้งไม่เคยที่จะเกิดสำนึกรู้สึกเกรงกลัวขึ้นอย่างจริงจังเลย

มีหลายคนที่ได้รับโชคดีแล้ว แต่กลับไม่รู้จักใช้ความโชคดีของตนให้ถูกต้อง เที่ยวไปประกอบกรรมเวรที่มีผลมาทำร้ายซ้ำเติมตนเองอยู่อย่างไม่รู้จบ บางคนค้าขายร่ำรวยแล้ว แต่ก็ยังรู้สึกว่ายังรวยไม่พอจึงคิดที่จะเอาเปรียบลูกค้า กลับไปวางแผนตั้งราคาสินค้าที่จำเป็นในการดำเนินชีวิตของผู้อื่นอย่างชนิดขูดเลือดขูดเนื้อชนิดที่เรียกกันว่าเห็นเลือดออกได้ซิบๆ กันทีเดียว และโดยเฉพาะถ้าเป็นสำหรับคนจนๆ แล้ว ก็คงจะต้องว่าถึงกับต้องเลือดสาดไปเลยก็ว่าได้ พ่อค้าหน้าเลือดเช่นนี้มีให้เห็นอยู่ไม่น้อย

บางคนโชคดีมีความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่แล้ว ก็ใช้อำนาจหน้าที่ช่วยพวกตนที่เป็นคนผิดให้ได้ดิบได้ดี หรือจะเรียกว่าช่วยให้ได้ดีทั้งดิบ ๆ ก็คงไม่ผิด เท่านั้นยังไม่พอแต่ยังกลับไปเที่ยวคอยกลั่นแกล้งผู้อื่นที่ตนหรือพรรคพวกของตนไม่พอใจ โดยมิได้คำนึงถึงความถูกต้องหรือข้อเท็จจริงที่มีอยู่เลยแต่ประการใด มีคนบางคนเมื่อโชคดีได้รับแต่งตั้งให้มีอำนาจรับผิดชอบในงาน แต่กลับกลายเป็นผู้ที่ไม่ยอมที่จะรับผิดชอบในงานของตนเลยนั้นก็มีปรากฏให้เห็นกันอยู่อย่างดาษดื่น คนเหล่านี้ล้วนแต่กำลังประกอบกรรมทำเข็ญด้วยความประมาท หรือด้วยความหลงอยู่เป็นอาจิณสำหรับผู้ที่มีโชคดีได้เปรียบผู้อื่นอยู่เช่นนี้ บางคนไม่เคยมีความหวั่นวิตกและหวาดกลัวในผลกรรมอันใดอยู่ในใจของพวกเขาเลยไม่เคยนึกถึงเรื่องกรรมเวรอะไรทั้งสิ้น ผลตามมาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ก็คือ พวกพ่อค้าที่ขูดเลือดขูดเนื้อลูกค้าอยู่นั้น ก็ต้องกลายเป็นผู้ที่ได้ทำกรรมเวร เนรคุณทรยศผู้ที่เกื้อหนุนตนเองอยู่อย่างต่อเนื่อง อย่างสม่ำเสมอ ถึงแม้จะหาความผิดทางกฎหมายมาฟ้องร้องอะไรกับพ่อค้าพวกนี้ไม่ได้ แต่มันก็ย่อมเป็นความผิดทางคุณธรรมอยู่อย่างชัดแจ้ง คนที่มีอำนาจแล้วเอาแต่คอยช่วยพวกตนแบบผิด ๆ เช่น บรรดาพวกเจ้านายผู้บริหารที่ชอบใช้เงินหลวงมาขึ้นเงินเดือนสองขั้น สามขั้นให้แก่ลูกน้องชั่ว ๆ ของตน ก็คือผู้

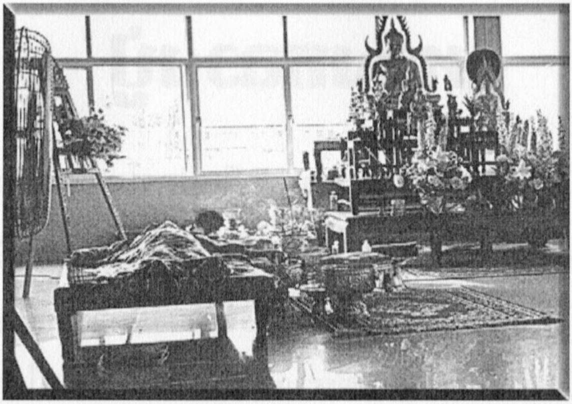
ที่ทำตัวเป็นผู้โกงเงินหลวงอยู่ทุกวินาที ทุกปีและโกงอยู่ตลอดไปตราบนานเท่านาน จนถึงเวลาที่ลูกน้องคนนั้นจะหมดสิทธิ์ในการรับเงินเดือนและเงินบำเหน็จบำนาญจากหลวง การโกงเงินหลวงนั้นจึงจะหยุดยุติลง ความผิดที่ดูเหมือนว่าเล็กน้อยเหล่านี้ ถ้าพิจารณาดูให้ดีหรือคิดให้ลึกซึ้งลงไปแล้ว จะเห็นว่าเป็นกรรมเวรที่ใหญ่โตจริงๆ สมมุติว่ามีการโกงเลื่อนขั้นเงินเดือนให้กับพรรคพวก ขั้นหนึ่งเป็นจำนวน ๑๐๐ บาท เมื่อเวลาผ่านไป ๑ ปี ก็เป็นเงิน ๑,๒๐๐ บาท ถ้าผ่านไป ๒๕ ปี ก็เป็นเงินถึง ๓๐,๐๐๐ บาท และถ้ามีบำเหน็จบำนาญเพิ่มขึ้นมาด้วย จำนวนเงินนั้นก็เพิ่มเติมเข้าไปอีกด้วยเป็นสัดส่วนกันไป เพราะเงินบำนาญนั้นรัฐต้องคิดคำนวณมาจากฐานเงินเดือนในเวลาปลดเกษียณของแต่ละคน ตัวอย่างที่ยกขึ้นมาแสดงนี้เป็นเฉพาะของการขึ้นเงินเดือนแบบไม่รับผิดชอบ ๑๐๐ บาทต่อเดือน กับลูกน้องหนึ่งคนเพียงเท่านั้น ที่ส่งผลเท่ากับโกงเงินหลวงไปอย่างน้อยก็กลายเป็นสามหมื่นกว่าบาทเข้าไปแล้ว ดังนั้นแม้ตัวผู้บริหารนั้นเขาจะบอกว่าเขาไม่ได้เอาอะไรไป แต่เขาก็ทำความเสียหายให้กับหลวงอย่างมากพอสมควรเลยทีเดียว ผลที่เกิดขึ้นนี้ยังไม่พูดถึงผลเสียหายที่เกิดขึ้นจากการที่เขาได้คอยกลั่นแกล้งผู้อื่นแต่อย่างไรเลย เมื่อพิจารณากันให้ลึกลงไปถึงหลักความจริงที่ซ่อนอยู่เช่นนี้แล้ว จะเห็นได้ว่ากรรมเวร

ต่าง ๆ ที่คนเรามักไม่ค่อยจะได้คิดถึงกันเหล่านี้ จะมีแอบแฝงอยู่อย่างมากมาย ดังนั้นถ้าหากวิบากกรรมนั้นมีจริงก็จะเห็นได้ว่ามันแสนจะน่ากลัว เพราะเวรกรรมที่เขาได้ก่อขึ้นโดยไม่ได้คิดอะไรมากนั้น มันจะเป็นกรรมที่แสนหนักอย่างที่หลายคนมักจะคาดไม่ถึงกันเลยทีเดียว

ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในงานที่มี แต่กลับไม่รับผิดชอบ เช่นในกรณีผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในเรื่องการเบิกจ่ายของ แต่ไม่สนใจวิธีการเบิกจ่ายว่าถูกหรือผิดแต่อย่างไร เขาเบิกมา เราก็จ่ายไป เพราะเห็นแก่หน้าว่า ผู้ที่เขามาเบิกนั้นเป็นผู้ที่คุ้นเคยกันอยู่ ผู้ที่ปล่อยปละละเลยหน้าที่ของตนเช่นนี้ ก็เท่ากับเป็นผู้ที่ทำลายที่อยู่ที่กินของตัวเขาเองอยู่เป็นประจำมิได้ขาดสายอย่างแน่นอน จากที่กล่าวมาทั้งสิ้นนั้น จะเห็นได้ว่าผู้ประกอบกรรมมักจะมองไม่เห็นผลของกรรมที่ตนทำ และแน่นอนว่าด้วยเหตุผลในการประกอบกรรมนั้นค่อนข้างที่จะซับซ้อนดังกล่าว จึงทำให้หลาย ๆ คนย่อมคิดไม่ถึงว่าการกระทำต่าง ๆ ที่เขาได้กำลังกระทำอยู่นั้น เป็นตัวเหตุที่จะส่งผลอันไม่น่าพึงปรารถนาแก่เขาได้อย่างคาดไม่ถึงด้วยเช่นกัน เพราะเขาเหล่านั้นหลงประเด็นทางความคิดจึงทำให้หาความผิดของตัวเองไม่พบ การขาดการพิจารณาที่รอบคอบ คือมี

การใช้ปัญญาน้อยเกินไปนั่นเอง ที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่ผิด และก็ด้วยสาเหตุเช่นนี้เอง ที่เป็นประเด็นทำให้คนเราต้องทำกรรมต่างๆ ไปโดยการรู้เท่าไม่ถึงการณ์

จะเห็นได้ชัดจากเรื่องตัวอย่างที่ได้กล่าวมาแล้ว ว่าหลายคนอาจกำลังทำบาปกรรมอยู่ โดยที่ตนเองไม่ได้คิดว่าสิ่งที่ตัวเองกำลังทำอยู่นั้นเป็นบาปกรรมเลยก็ได้ ดังนั้นจึงมีคนหลายคนที่เชื่อมั่นว่าตนเองไม่เคยทำบาปกรรมใดๆ เลย คนพวกนี้มักจะหลงทึกทักเอาเองว่าต่อให้วิบากกรรมมีจริง เขาก็ไม่เคยทำผิดอะไร เพราะฉะนั้นเมื่อชาตินี้เขาเป็นคน ถ้าชาติหน้ามีจริง เขาก็ย่อมต้องได้เกิดเป็นคนอีก ซึ่งแน่นอนว่าถ้าชาติหน้ามีจริง หรือกรรมเวรมีจริงแล้ว เขาก็ย่อมจะต้องตกที่นั่งลำบากด้วยการรู้เท่าไม่ถึงการณ์อย่างแน่นอน ชีวิตของผู้ที่ตกอยู่ในสภาวะเช่นนี้เรียกได้ว่า คือผู้ที่ขาดสติ หรือเป็นผู้ที่ขาดความรอบคอบ ชีวิตที่เป็นอยู่ด้วยความประมาทเช่นนี้ย่อมเป็นชีวิตที่โมฆะ คือสูญเปล่าจากความดี **การปล่อยตนเองให้มีชีวิตความเป็นอยู่อย่างว่างเปล่า ปราศจากความดีเป็นที่พึ่งนั้น มีหรือที่จะไม่พบความตกต่ำ ดังนั้นทุกคนจึงควรต้องมีความพยายามที่จะประกอบกรรมดี ที่ตัวเองสามารถเห็นได้โดยปราศจากข้อกังขาใดๆ อยู่เสมอๆ** หาก

ไม่เช่นนั้นแล้วชีวิตก็จะไม่ได้มีการพัฒนาแต่อย่างใดเลย ซึ่งถ้าจะใช้คำพูดที่หนักขึ้นก็คือ **ชีวิตนี้เกิดมาแล้วเสียชาติเกิด** หากได้ใคร่ครวญดูแล้ว จะเห็นว่ามันช่างเป็นคำพูดที่น่าเจ็บปวดมากจริงๆ ดังนั้นจึงเป็นการสมควรอย่างยิ่งที่ทุกๆ ชีวิตจะต้องหันมาพิจารณาวิธีการดำเนินชีวิตของตนเอง อย่างจริงจัง และให้แยบยลกันยิ่งขึ้นทุกขณะ จะได้คุ้มค่า คุ้มราคาแห่งชีวิตของแต่ละชีวิต

"เมื่อเกิดมา อย่าให้เสีย ซึ่งชาติเกิด
หลงเตลิด หลงเพลิดเพลิน เกินเหมาะสม
เกิดเป็นคน ไม่ทำดี เสียชาติคน
จะทุกข์ทน เมื่อชาติใหม่ ไม่ใช่คน"

๒๒ มกราคม ๒๕๕๓

ทางหลวงปู่

ได้เคยรับรู้มาว่า หลวงปู่คำดี ปภาโส ท่านมักจะสั่งสอนเน้นย้ำกับบรรดาศิษยานุศิษย์ของท่านให้เกิดความมั่นใจอยู่เสมอว่า **หากผู้ใดปฏิบัติธรรมกันอย่างจริงจังแล้ว มันต้องมีความอัศจรรย์บังเกิดให้เห็น แต่หากทำกันไปแบบขอไปที หรือทำกันแบบเล่น ๆ แล้ว มันก็จะไม่เกิดความอัศจรรย์ให้พบเห็นแต่อย่างไร** และถ้าหากมีศิษย์คนใดของท่านเกิดความอัศจรรย์ในใจ แล้วไปเล่าให้ท่านฟัง ท่านจะดีใจมาก

เมื่อผู้ใดเร่งทำความเพียร จิตใจน้อมรับตามคำสั่งสอนของครูบาอาจารย์แล้ว ความอัศจรรย์ย่อมปรากฏให้เห็น ย่อมทำให้เกิดมีสมาธิและปัญญาปรากฏ **ย่อมเกิดข้ออรรถข้อธรรมหมุนมาให้เห็นเหมือนวงล้อ** ทำให้ได้คิด และมีศรัทธาความเชื่อมั่นแน่นแฟ้นขึ้น เป็นที่น่าอัศจรรย์

หลวงปู่ท่านเคยบอกเล่าให้ศิษย์ของท่านฟังว่า สมัยก่อนนั้นหลังจากออกพรรษาแล้ว พระท่านก็จะออกเดินธุดงค์กันไปอยู่

ตามป่า ตามดง ป่าช้า หัวไร่ปลายนา ที่ไหนที่มีผีดุผีเฮี้ยน ครูบาอาจารย์ก็มักจะแนะนำให้พากันไปอยู่ จะทำให้ได้กำลังใจอะไรดี ๆ ปรากฏขึ้นมาได้มาก

ก่อนจะเป็นพระเณรที่ดี ก็จะต้องมีความเชื่อมั่นในคุณพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ มีความเชื่อมั่นต่อบุญและบาป เชื่อต่อกรรม เชื่อต่อเวร พระเณรที่มีความเชื่อ ความศรัทธาเช่นนั้นท่านก็จะอยู่ได้ไปรอดในบวรพุทธศาสนา และทุกท่านจะมีความเคารพเทิดทูน บูชาพระธรรมวินัยอย่างถึงจิตถึงใจ

หลวงปู่ท่านสั่งสอนให้พระเณรทุกรูปตั้งอกตั้งใจทำความพากเพียร เดินจงกรม ภาวนา เวลากลางคืนไม่ให้พากันนอนก่อนสี่ทุ่ม เวลาเช้าก็ให้รีบตื่นขึ้นก่อนตีสี่ อย่าปล่อยให้วันเวลาล่วงไปเสียไป

หลวงปู่คำดีท่านเคยเปรย ๆ ให้หลวงปู่พันฟังว่า “**ผู้ใดเอาเรื่องของตัวมาเว้า** (*พูดให้ผู้อื่นฟัง*) **ผู้นั้นเอาความโง่ของตัวมาขาย**” ซึ่งเกี่ยวกับคำพูดของท่านประโยคนี้ มีผู้อธิบายเพิ่มเติมว่าเรื่องของใครก็เป็นเรื่องคนนั้น เรื่องที่เคยเป็นประโยชน์กับเราได้

อย่างมากมายนั้น มันอาจไม่เป็นประโยชน์แก่บุคคลอื่นเลยก็มี มีครั้งหนึ่งที่หลวงปู่คำดีท่านเคยได้พูดในกลางหมู่สงฆ์ที่มาฟังสวดปาฏิโมกข์ว่า **การระลึกชาตินั้น ถึงแม้มันจะระลึกได้ร้อยชาติสองร้อยชาติ ก็อย่าไปสนใจมัน อย่าไปยึดถือมัน**

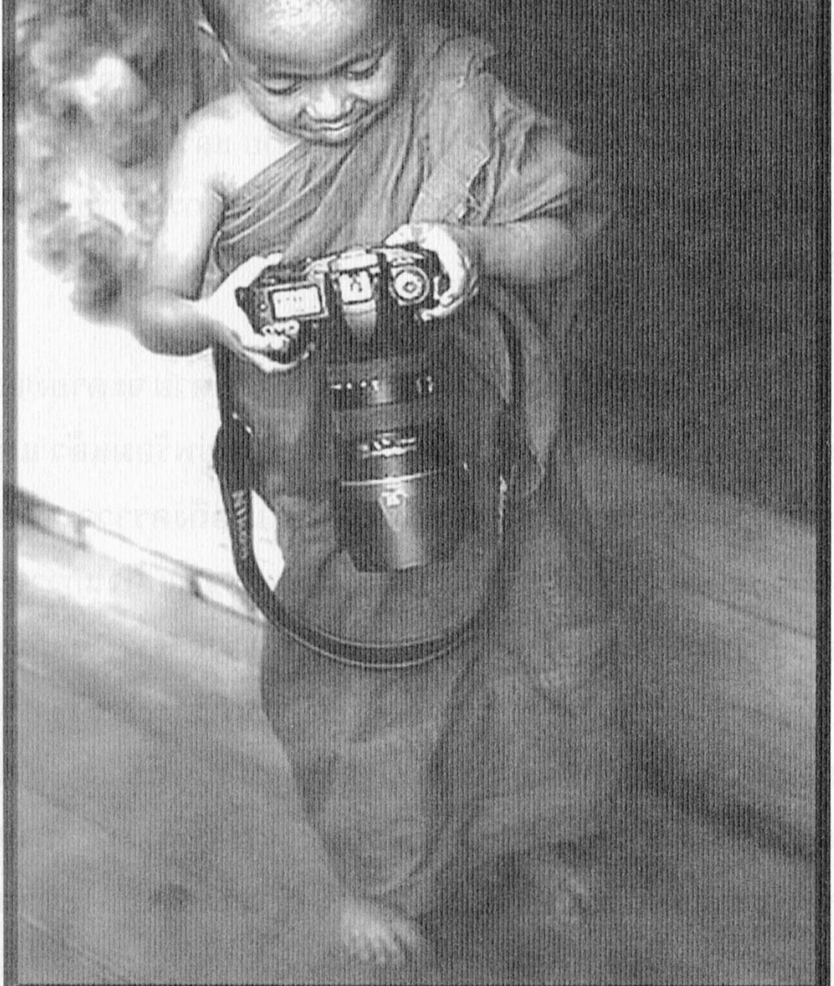
บรรดาหลวงปู่หลวงตาที่เป็นพระป่า พระกรรมฐาน ท่านมักจะเน้นสั่งสอนไม่ให้ยึดติดในตัวตน และฤทธาภินิหาริย์ (*ฤทธิ์ที่เป็นอัศจรรย์*) ใดๆ แต่ให้รู้จักอยู่กับการรีบเร่งทำความเพียร รู้จักหลบหลีกกิเลสตัณหา เพื่อความก้าวหน้าสู่ความดับทุกข์โดยสิ้นเชิงให้เกิดมีขึ้นเร็วที่สุด เพราะหากยังไปมัวหลงติดยึดอยู่กับสิ่งต่างๆ แล้ว ก็ย่อมจะทำให้เกิดมีแต่ความเนิ่นช้าในการที่จะได้พ้นไปจากกองทุกข์ และกองกิเลสทั้งปวง อีกยาวนานมากยิ่งขึ้นเท่านั้น

หมายเหตุ คัดความและเรียบเรียงโดยใช้หนังสือประวัติหลวงปู่พัน จิตธมฺโม เป็นเอกสารอ้างอิงหลัก

ฝึกเอาไว้

ก่อนตาย เมื่อธาตุขันธ์กำลังตีลังกาดิ้นหาภพใหม่ (*ไปเกิด*) อยู่นั้น มันเป็นมหันตทุกข์ และนั่นก็เท่ากับว่าจิตกำลังมีมหันตภัย มันเป็นสงครามใหญ่อันสุดแสนจะวุ่นวาย จิตจะดิ้นรนกระเสือกกระสนไปจนกว่าจะก้าวสู่อารมณ์แห่งการตาย แล้วจึงจะได้จุติคือเคลื่อนไปสู่การปฏิสนธิ หรือการเกิดตามแรงแห่งกรรมที่รอบล้อมจิตแต่ละดวง

คนมีธรรมะ เมื่อถึงคราววาระที่จะต้องตาย จะตายง่าย เพราะเคยได้ฝึกสังขารเตรียมตัวไว้เท่าทันอยู่พร้อมแล้ว แต่สำหรับคนที่ขาดธรรม ติดสังขารอยู่นั้น เมื่อถึงคราวจะตาย จะตายแบบน่าเวทนา จิตเดือดร้อน จะเสียขวัญไปจนกว่าจะเข้าสู่การตาย เพราะขาดความรู้เท่าทันเรื่องของสังขาร จิตก็จึงหวั่นไหวในสังขาร ต่างจากสัตบุรุษผู้ที่มีความรู้เรื่องของสังขารนี้ ย่อมมีความรู้เท่าทัน ย่อมไม่หวั่นไหวในความเป็นไปของสังขาร ย่อมปล่อยสังขารให้เป็นไปตามเรื่องของสังขาร **รู้ทันว่าร่างกายนั้น เราขอยืมเขามาใช้ เมื่อถึงวาระ สังขารก็ย่อมเป็นไปตามกฎของสังขารเช่นนั้นเอง**

เพราะฉะนั้นจึงต้องมีการพิจารณาเตรียมตน ฝึกฝนให้รู้จักคุ้นเคยอยู่กับสังขารธรรม หัดทำความรู้จักกับการเตรียมตัวเตรียมใจ เตรียมการที่จะปลงสังขารเอาไว้ให้คล่องแคล่วจนชำนิชำนาญก่อนตาย การที่ได้เคยทำการฝึกหัดอยู่เช่นนั้นจะเท่ากับเป็นการเตรียมใจเอาไว้ ให้รู้เท่าทันกับความวุ่นวายกระเสือกกระสนของจิตในเวลาที่ใจกำลังจะขาดสิ้นออกไปจากกาย การเตรียมตัวเช่นนี้จึงนับว่าเป็นเรื่องสำคัญ เพราะเป็นการเตรียมตนเอาไว้สู้กับมหันตทุกข์ มหันตภัย เพื่อที่จะทำให้เกิดมีความสามารถในการนำจิตให้ผ่านพ้นเหตุการณ์นั้นไปได้อย่างสงบ

เล่ห์กริยาของกิเลสมันมาก จึงจำเป็นต้องอาศัยการเจริญธรรมะของจิตไว้ให้มาก จึงจะสามารถต่อสู้เอาชนะมันได้ ต้องทำให้จิตมีธรรมเหนือกิเลส จึงจะข่มกิเลสลงได้ ทำให้จิตเกิดปัญญาไม่วิ่งไปตามอำนาจของเหล่ากิเลสที่มี ทั้งนี้เพราะได้อาศัยความรู้เท่าทัน ทำให้รู้เห็นถึงโทษใหญ่ และรู้เห็นถึงภัยที่จะตามมา

พื้นฐานสำหรับผู้ปฏิบัติประการหนึ่งก็คือ ต้องหัดตนให้รู้จักสันโดษ มีความมักน้อยให้มากที่สุด จึงจะแก้กิเลสได้ หากเป็นผู้มักมากแล้วจะทำให้ใจหมดกำลัง จะเอากำลังมา

จากไหนได้ ใจมันไม่มีกำลัง เพราะกำลังนั้นมันถูกใช้ไปกับการกอบโกยกิเลสเอาไว้จนสิ้น ความมักน้อยนั้นเป็นคุณธรรมที่ตรงกันข้ามกับความมักง่าย และความมักมากที่เป็นอธรรมหรือเป็นอารมณ์ฝ่ายกิเลสที่มี

คนตระหนี่ทรัพย์ไม่มีประโยชน์ ทำให้ต้องไปเกิดเป็นคนยากจนเข็ญใจในอนาคต การตระหนี่ทรัพย์กับการรู้จักประหยัดทรัพย์นั้นเป็นคนละเรื่องกัน ประหยัดนั่นคือการรู้จักมัธยัสถ์ไม่ฟุ่มเฟือย รู้จักประมาณการใช้สอย แต่ทว่าตระหนี่หมายถึงหวงแหน เหนียวแน่น ไม่อยากให้ง่าย ๆ การสละทรัพย์สิ่งของบรรดามีรอบตัวเราได้โดยชอบด้วยกุศลจิตไม่หวงแหนที่จะยึดเอาไว้เป็นของเราแต่เพียงคนเดียวได้นั้นมีอานิสงส์แรง ทั้งยังเท่ากับเป็นการวางโลกไปได้ส่วนหนึ่งแล้วด้วย

หมายเหตุ คัดความจากคำสอนของหลวงปู่หลุยส์ จันทสาโร

เดินให้ถูก

คิดๆ เท่าไรก็ไม่รู้อะไรขึ้นมาได้ เพราะใจสงบไม่พอต้องรู้จักหยุดคิดกันให้เป็น หยุดคิดแล้วจึงรู้

เพราะเมื่อขาดการปรุงแต่งแล้ว ทุกข์ก็อาศัยอยู่ในภาวะของจิตเช่นนั้นไม่ได้

เมื่อรู้ในสิ่งที่หยาบแล้ว ก็เห็นถึงสิ่งละเอียดได้ เมื่อรู้กายหยาบแล้ว ก็มีโอกาสในอันที่จะรู้รูปนามไปพร้อมๆ กัน คือ รู้รูปแล้วก็จะรู้นามตามมาด้วย

เพราะ “ร่างกาย” กับ “จิตรู้” นั้นอาศัยกัน พรากออกจากกันไม่ได้ ไม่ลองก็ไม่รู้ ทดสอบดูแล้วจึงค่อยเถียง

แก้ความวุ่นวายของตนโดยไม่ส่งจิตออกไปนอกกาย

อย่าส่งจิตส่งใจออกภายนอก ให้มัธยัสถ์อารมณ์อยู่ในกรอบของอารมณ์กรรมฐาน หรืออารมณ์ภาวนา อันเป็นบาทหรือรากฐานแห่งวิปัสสนา องค์คุณแห่งปัญญา

จิตที่รับอารมณ์ภายนอก ก็มักจะปรุงแต่งอยู่ภายนอกไปทำไปสร้าง ให้เกิดมี เกิดเป็น ทำให้เกิดเป็นวิบาก จึงมีความยึดถือ

“**ความอยากเป็น**” ของตัว คือมีตัณหาขึ้นมา แล้วก็อยู่กับ “**ตัวที่เป็นของตน**” คือ มีอหังการและมมังการ พร้อมกับมี “**ตัวที่เป็นตน**” คืออัตตาเกิดขึ้นมาอย่างเหนียวแน่น เป็นไปตามอำนาจของกิเลสที่ทำให้สำคัญตนผิดอยู่ร่ำไป

เมื่อหยุดการปรุงแต่ง หยุดการแสวงหา หยุดกริยาจิตได้ มันก็จบแค่นั้น คงเหลือแต่ "ว่าง" "สะอาด" "บริสุทธิ์" "สว่าง" ว่างมหาศาล ที่เป็นมหาสุญญตา

ปฏิปทา (*วิถีทางปฏิบัติ*) ทางฝ่ายโลกีย์เป็นของร้อน และก็เผ็ดแสบ มีการแข่งขันกัน เอารัดเอาเปรียบ จองเวรจองกรรมต่อกันอย่างไม่สิ้นสุด จึงเป็นตัววัฏสงสารโดยตรง

ลาภ ยศ และสรรเสริญ ในโลกโลกีย์นั้นเป็นตัวเหตุแห่งโลภะโดยตรง เป็นตัวปิดบังมรรคผล ด้วยมีความหลงอยู่กับสังขาร จึงไม่สามารถพ้นทุกข์ เพราะสังขารนั้นหลอกลวงอยู่เป็นนิตย์

รสของกามนั้นมีความโอชามหาศาล มีอำนาจยั่วยวนอารมณ์ มีอานุภาพดึงดูดให้คลั่งไคล้ เป็นมหามาร เป็นพญามารใหญ่โต โลกีย์ถือความกลับกลอกเป็นใหญ่ โลกจึงเต็มไปด้วยความวุ่นวาย มีชั้นภูมิของสัตว์โลกอยู่มากมาย โลกีย์ฝ่ายต่ำนั้นไปสิ้นสุดที่อเวจีมหานรก

ส่วนเทวภูมิที่เป็นกามภูมิสูงสุดนั้นไปสุดที่ปรนิมมิต-

สวัตตีภูมิ ในส่วนของรูปพรหมก็สุดที่อกนิษฐภูมิ หรือถ้าเป็นชั้นอรูปพรหมก็ไปสุดที่เนวสัญญานาสัญญายตนภูมิเพียงเท่านั้น

เหนือพ้นเลยโลกีย์ไป หลุดพ้นไปจากความกลับกลอก เป็นส่วนของโลกุตระ โลกุตระนั้นถือความจริงเป็นใหญ่ โลกุตระสิ้นสุดที่พระนิพพาน

การที่จะบรรลุถึงพระนิพพานได้นั้นต้องเดินทาง คือ เดินมรรคให้ถูก เพื่ออำนาจข่มโลกีย์ออกไปจากใจให้หมดสิ้นตลอดนิรันดร

" ใจต้องหัด ประหยัดใจ ให้ประหยัด
ใจต้องหัด หยั่งวัดใจ ไม่ลุ่มหลง
ใจต้องหัด จัดสร้างใจ ให้มั่นคง
ใจต้องหัด ดี,ชอบ,ตรง ดำรงใจ "

ที่ประชุมใหญ่

การได้เกิดเป็นมนุษย์นั้น เป็นการได้เกิดในที่ประชุมใหญ่ อันพรั่งพร้อมอยู่ด้วยภาวะและสถานะต่างๆ คือ มีพร้อมทั้งดีและชั่ว ที่ชั่วที่สุดก็คือ นรกอเวจีอันเป็นฝ่ายอกุศล ที่ดีสุดคือ พระนิพพานอันเป็นฝ่ายกุศล มนุษย์กล้าและอาจหาญ มีทั้งกล้าดีและกล้าร้าย กล้าร้ายก็ได้ไปอบายภูมิทั้ง ๔ ร้ายนักก็หลุดไปโต้อเวจี กล้าดีก็ขึ้นสวรรค์ไป ถ้าดีมากก็หลุดพ้นบรรลุถึงนิพพานได้ ภาวะเหล่านี้ล้วนมีอยู่ในภพภูมิของมนุษย์ครบทุกอย่าง ในภพภูมิอื่นไม่มีครบเหมือนในภพภูมิมนุษย์นี้

ไตรลักษณ์หรือธรรมชาติสามัญ ๓ ลักษณะ ประกอบด้วยความไม่เที่ยงแท้แน่นอนที่เรียกว่า **อนิจจัง** ๑ ความเป็นทุกข์ ทนอยู่ไม่ได้ ที่เรียกว่า**ทุกขัง**อีก ๑ และความไม่ใช่ตัวตนหรือที่เรียกว่า **อนัตตา**อีก ๑ ทั้งหมดนั้นเมื่อได้มีการพิจารณาจนเข้าใจถึงแก่นแท้ในระดับเข้มข้นที่เรียกกันว่า “**วิปัสสนา**” หรือ “**ปรมัตถ์**” หรือ “**ปฏิเวธ**” แล้ว ก็จะทำให้สามารถตัดกระแสกิเลสให้ขาดออกไปจากใจได้ เป็นการตัดสะพานของวัฏสงสาร ทำให้ชำนะหรือชนะ

มารไม่ต้องไปเกิดอีก

เมื่อปฏิบัติถูกตามมรรค ๘ แล้ว ส่วนอื่น ๆ ที่เหมาะสมก็ย่อมจะเกิดมีขึ้นเป็นลำดับกับตน ทำให้เข้าใจขึ้นได้เอง ถึงแม้ว่าจะไม่มีความรู้อะไรก็ตาม เมื่อได้ปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ ปฏิบัติตรงแล้ว สิ่งที่เป็นธรรมก็ย่อมจะต้องปรากฏดำเนินไปตามวิถีทางแห่งธรรมอย่างแน่นอน ดังนั้นข้อวัตรปฏิบัติเบื้องต้นซึ่งเป็นไปตามสาระแห่งศีลนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องรักษาเอาไว้ให้มั่นคง การเป็นผู้ปฏิบัตินั้นต้องประกอบไปด้วยศีลและวัตรที่เรียบง่าย หากยิ่งเป็นอยู่กันง่ายเพียงใด ก็ยิ่งจะทำให้เกิดมีความสงบ ความสันติเกิดขึ้นกับตนมากขึ้นเพียงนั้น เมื่อเกิดมีสันติสงบขึ้นมาก ก็ยิ่งจะได้พบกับความสุขอันเป็นความสุขที่สูงยิ่งขึ้นเพียงนั้น

ทุกข์ โทษ ต่างๆ เมื่อรู้แล้ว ก็รีบละมันเสีย ให้พยายามที่จะปล่อยวางมันเสีย จะเก็บไว้ทำไม ให้ละทุกข์นั้นด้วยวิธีการที่จะต้องเตือนตนให้รู้ว่า เมื่อทุกข์มันเกิดแล้ว ก็จะต้องรู้จักคิดพิจารณาให้รู้ถึงสาเหตุแห่งทุกข์นั้น เพื่อที่จะได้หยุดการกระทำทั้งปวงที่จะสร้างต้นเหตุแห่งทุกข์นั้น **ทุกข์มีสองส่วน ส่วนหนึ่งเป็นสภาว-**

ทุกข์ คือ เป็นทุกข์ตามสภาพอันเป็นธรรมชาติธรรมดาของมัน เช่นเมื่อเกิดแล้วก็ต้องมีความแก่ มีเจ็บแล้วก็ต้องมีตาย เช่นนี้เป็นต้น เราไปทำอะไรกับมันไม่ได้ จะไปหยุดยั้งหรือเปลี่ยนแปลงสภาวะที่เป็นธรรมชาติ ธรรมดาอยู่เช่นนี้ย่อมไม่สามารถที่จะทำได้ สำหรับสภาวทุกข์เช่นนี้ ก็ให้รู้ทันแล้วก็พยายามที่จะวางเฉยกับมันให้ได้ เพราะทุกสิ่งทุกอย่างก็ย่อมเป็นไปตามสภาวธรรมชาติของมันอยู่เช่นนั้นเอง **อีกส่วนหนึ่งเป็นส่วนของทุกข์ที่เรียกว่าสังขารทุกข์ คือ ทุกข์จากการปรุงแต่ง ทุกข์ประเภทหลังนี้เราละได้ เพราะมันเกิดจากเราเองเป็นผู้ไปปรุงแต่งมัน** เช่นเมื่อได้ยินเขานินทาว่าร้ายเรา ถ้าเราเก็บมาคิดมันก็อาจจะกลับเป็นแค้นขึ้นมา หากเราคิดมากก็ยิ่งขุ่นแค้นมาก เช่นนี้ก็จะทำให้เราทุกข์ ทุกข์เช่นนี้มันเกิดจากการที่เราไปฝังจิตฝังใจในเสียงของคนอื่นเขา เรามันจึงทุกข์ ทุกข์อย่างนี้คือสังขารทุกข์ ก็เมื่อเรารู้แล้วเช่นนี้ หากถ้าเราปล่อยเสียงนั้นไว้ตามเรื่องของมัน ปล่อยมันอยู่อย่างนั้น เราไม่ไปข้องแวะสนใจมันแล้ว มันก็หมดความหมาย เราก็ไม่ทุกข์ ดังนี้เป็นต้น

ขณะที่ยังอยู่ในอัตภาพของมนุษย์ ทุกคนก็ย่อมจะต้องมีวิบากกรรมเก่ามาปรากฏเป็นกรอบบังคับของชีวิตอยู่ ด้วยอำนาจ

ผลกรรมเก่านี้เองที่มาทำให้การดำเนินชีวิตของเรา ขาดอิสระบางประการไปบ้าง ซึ่งเราเองก็ควรรู้ทัน และไม่ควรไปให้ความสำคัญกับมันจนมากเกินไป เพราะสิ่งที่สำคัญก็คือ เรายังมีอิสระของใจที่จะเลือกข้างได้เสมอว่า จะเลือกอยู่ฝ่ายใด ฝ่ายกุศลหรือฝ่ายอกุศล ใจเรานั้นมีเสรีภาพไม่ถูกจำกัดขอบเขตเมื่ออยู่ในอัตภาพที่สมควร และจะไร้เสรีภาพเมื่อขาดอัตภาพที่สมควร การได้อัตภาพมนุษย์

อยู่นี้ จัดว่าอยู่ในอัตภาพที่สมควร เพราะอัตภาพนี้สมควรที่จะมีทั้งความดีและความชั่วพร้อมอยู่ได้อย่างครบถ้วน ขึ้นอยู่กับว่าจะ

เลือกกันอย่างไร ในอัตภาพมนุษย์นี้เป็นสถานะของที่ประชุมใหญ่ ที่มีความสมบูรณ์พร้อมด้วยทุกสิ่งทุกอย่าง ดังได้กล่าวมาแล้ว ขอให้ทุกคนจงรีบฉวยโอกาสที่ได้เกิดมาเป็นมนุษย์นี้ เพื่อสร้างความดีให้ถึงพร้อมกันโดยทั่วหน้าเถิด อย่าปล่อยให้เสียทีที่ได้เกิดเป็นคนเลย ไม่มีหลักอะไรที่จะมาช่วยค้ำประกันชีวิตเราได้ว่า ชาติหน้าเราจะได้กลับมาเกิดเป็นคนเช่นชาตินี้อีก บางคนนั้นกว่าจะกลับมาเกิดเป็นคนได้อีกครั้งหนึ่ง จะต้องไปรับกรรม เกิดเป็นอะไรๆ อื่นๆ อยู่อีกไม่รู้จักกี่ภพ กี่ชาติ อย่าคิดว่าครั้งนี้ (*ชาตินี้*) ได้เข้าประชุมแล้ว ในครั้งหน้า (*ชาติหน้า*) จะได้เข้าประชุมเช่นนี้อีก ผู้ที่ขาดคุณสมบัติที่เหมาะสม ก็ย่อมจะไม่สมควรกับการประชุมอย่างแน่นอน จงระลึกอยู่ง่ายๆ ว่า เมื่อเราถึงพร้อมด้วยความดีแล้วเราก็คงไม่ถูกขับออกจากที่ประชุม **เมื่ออยากจะกลับมาเกิดเป็นคน เป็นมนุษย์อีกในชาติถัดไป ก็ขอให้เร่งทำความดีให้มีพร้อมอยู่เสมอ ๆ เถิด**

วิถีชีวิต

ชีวิตของคนเราทั่วไปนั้น เมื่อเล็กอายุยังน้อย (*ประมาณไม่เกิน ๑๐ ปี*) ก็เอาแต่ได้ ซุกซน สนุกสนาน สนใจอยู่กับเพียงแต่การกิน การเล่น เพลิดเพลินกัน ปล่อยให้วันเวลาผ่านไปวันแล้ววันเล่า ครั้นพอเติบโตขึ้นเป็นวัยรุ่นที่คนไทยเรานิยมเรียกตามฝรั่งว่า พวกทีนเอจ (*teenage*) คือในวัยอายุประมาณ ๑๓-๑๙ ปี ส่วนใหญ่ก็จะหันไปสนใจใส่ใจเรื่องเพศตรงข้าม มีความสุขอยู่กับการหาคู่ครอง ช่วงชีวิตนี้เป็นช่วงของวัยหวานดำดื่มอยู่ในแดนมธุรส ท่องเที่ยวชื่นฉ่ำอยู่ในแดนน้ำผึ้ง ฉ่ำชื่นไปกับชีวิตอย่างลืมวันลืมคืน พากันหาดื่มกินความหวานผ่านความขมกันไป จนเวลากาลนั้นผ่านพ้นไป ชีวิตก็ขยับเข้าสู่วัยกลางคน ความจำเป็นของชีวิตก็จะเริ่มทำให้หันมาสนใจกับการสร้างเนื้อสร้างตัว สร้างหลักฐาน สร้างฐานะเพื่อความมั่นคงของชีวิต ในช่วงเวลาของชีวิตในระยะนี้เป็นช่วงเวลาแห่งการสร้างหน้าตา ชิงดีชิงเด่นกันในสังคมอย่างลืมวันเวลา จนในที่สุดวัยนั้นก็เคลื่อนเข้าสู่ช่วงปลายของชีวิต ความทรุดโทรมของร่างกายก็จะปรากฏชัดขึ้น จึงทำให้ผู้ที่มีชีวิตอยู่ถึงช่วงระยะเวลาบั้นปลายของชีวิตนี้ได้หันมาสนใจในการรักษาสุขภาพ และการหาที่พึ่งทางใจขึ้นมา เพราะมองไปข้างหน้าของชีวิตก็เลือนราง

ขมุกขมัว จะพบก็แต่ความมืดมนที่แฝงไว้ด้วยความน่ากลัว น่าพรั่นพรึงของปรโลก (*โลกหน้า*) หรือในชีวิตหลังความตาย วิถีการเดินทางของชีวิตส่วนใหญ่มักจะเป็นกันอยู่เช่นนี้

แต่ก็มีกลุ่มคนบางพวกที่เห็นว่าไม่จำเป็นที่จะต้องปล่อยให้การดำเนินชีวิตเป็นไปตามวิถีการดำเนินชีวิตทั่วไปที่เป็นอยู่ดังกล่าวแล้ว ด้วยเหตุผลว่า ถ้าจะรอถึงช่วงปลายของชีวิตแล้วจึงหันไปหาที่พึ่งทางใจนั้น ก็เท่ากับเป็นการใช้ชีวิตที่ประมาท เพราะมีคนจำนวนไม่น้อยที่ชีวิตของเขานั้นสั้น อยู่ไปได้ไม่ถึงวัยปลาย ถ้าจะปล่อยวิถีชีวิตให้เป็นไปตามครรลองชีวิตทั่วไปแล้วก็เท่ากับว่าผู้ที่มีอายุสั้นเหล่านั้นเป็นอันหมดโอกาสที่จะได้ที่พึ่งอันควร นับว่าเป็นความสูญเสียอันยิ่งใหญ่ที่ได้เกิดมาเป็นคนแล้วแต่ไม่ได้รู้จักพัฒนาจิตใจให้สูงขึ้น จึงเท่ากับว่าได้เสียชาติเกิดไปชาติหนึ่งทีเดียว จึงสมควรที่ทุกชีวิตจะต้องมีการปรับปรุงวิถีการดำเนินชีวิตของตน ให้มีการสร้างสรรค์คุณธรรมความดีต่าง ๆ ให้เกิดขึ้น มากกว่าการที่จะปล่อยชีวิตให้เป็นไปตามอย่างสามัญบุคคลทั่วไป เพราะนอกจากจะทำให้ได้ที่พึ่งทางใจที่ทำให้เกิดมีความอบอุ่นร่มเย็นแล้ว ยังเป็นการช่วยทำสังคมให้ร่มรื่นยิ่งขึ้นอีกด้วย คนกลุ่มนี้จึงพยายามใช้ชีวิตที่ก่อประโยชน์อย่างแท้จริงต่อสังคมตั้งแต่วัยเยาว์

ในปัจจุบันมีเยาวชนที่สนใจใฝ่หาธรรมะ คือรู้จักใช้หลักธรรมตามศาสนา (*ทุกศาสนา*) ที่บรรพชนได้นับถือมา สามารถนำเอาหลักศาสนานั้นมาไว้เป็นที่พึ่งทางใจของตนได้ นับว่ามีจำนวนน้อยมากจริงๆ จนเรียกได้ว่าเกือบจะไม่มีเลยก็ว่าได้ ส่วนหนึ่งอาจจะเป็นเพราะคนส่วนใหญ่ไม่เข้าใจในหลักศาสนาของบรรพชนที่ได้รับถ่ายทอดสืบมา จึงได้แต่นับถือกันเพียงเพื่อให้เป็นพิธี คือเพียงแต่นับถือศาสนาตามพ่อแม่ เพราะขาดการแนะนำที่ถูกต้องจริงจัง ทำให้เยาวชนไม่เข้าใจ จนพาลนึกไปว่า ศาสนานั้นเป็นเรื่องของคนสูงวัย มิใช่เรื่องของหนุ่มสาวที่จะต้องไปสนใจ และเกรงจะถูกล้อเลียน

เพื่อเอาใจวัยรุ่น ผู้หวังดีบางกลุ่ม บางคณะ หรือบางคนจึงได้พยายามหาวิธีโน้มน้าวให้เกิดความสนใจในศาสนาขึ้นแก่หมู่มวลชนให้มากขึ้น แต่อย่างไรก็ดีมีอยู่ไม่น้อยที่วิธีการที่เลือกมาใช้นั้นได้กลายเป็นดาบสองคม คือเป็นดาบที่พร้อมที่จะกลับมาบาดตัวเจ้าของดาบนั้นเองก็เป็นได้ เคยได้ยินเขาเล่ากันขำๆ ว่า มีผู้อ้างถึงพระบาลี "ปาปการี จ ปาปกํ" แล้วแกล้งแปลผิดๆ เพื่อที่จะทำให้เป็นมุขตลกขึ้นว่า "ปลากระป๋องนั้นเก็บไว้ได้นานกว่าปลาธรรมดา" ซึ่งการจงใจเสแสร้งแปลเช่นนั้น สามารถทำให้ผู้ฟังขำ

กลิ้งไปได้ เพราะผู้ที่นำเอามุขตลกเช่นนั้นมาใช้ ได้คิดทึกทักเอาเองว่า ผู้ฟังส่วนใหญ่นั้นรู้ดีถึงความหมายที่แท้จริงของคำบาลีนั้นว่า "ผู้ทำบาป ย่อมได้บาป" ซึ่งแตกต่างไปจากสิ่งที่ตนแสร้งแปลไปอย่างสิ้นเชิง และในทำนองเดียวกันก็เคยได้ยินว่ามีการสอนเชิงล้อเล่นกันอยู่ว่า ถ้าจะสะกดความอาฆาตพยาบาทกันให้ได้ผลเร็วๆ จริงนั้นก็จะต้องพิจารณาด้วยการใช้ "สัพพัง รูปัง" มาช่วยก็จะไม่ผิดหวัง เพราะการใช้สัพพัง รูปังนั้นคือใช้ขวานกับปืนมาช่วย โดยแก้ว่าสัพพังนั้นแปลว่าขวานหรือจอบ คือเมื่อสับไปที่ไหนก็จะพังและรูปังแปลว่าปืน เพราะสิ่งที่มีรูแล้วทำให้เกิดเสียงดังปังได้นั้นคือปืน การใช้สิ่งเหล่านี้มาช่วยผ่อนแรงสำหรับการสะกดความอาฆาตพยาบาทแล้วก็จะไม่ผิดหวัง ถ้าหากเราไม่คิดอะไรมากเมื่อฟังแล้วก็จะขำไปกับเขาได้ เพราะไปคิดว่าทำไมมันถึงได้แปลต่างกันไปได้ราวกับฟ้ากับดินเช่นนี้ แต่เมื่อลองคิดให้ลึก คิดดีๆ แล้วก็จะขำไม่ออก เพราะการเผยแพร่ธรรมแบบตลกๆ นั้น ผลที่ได้ก็คือจะเกิดมีผู้ปฏิบัติแบบตลกๆ ขึ้นเป็นผลตามมา ดังจะเห็นได้ว่าในสมัยนี้จึงมีธรรมะที่ถูกบิดเบือนไปมากมายจนฟั่นเฝือไปสิ้น

เมื่อพูดถึงความฟั่นเฝือในการนับถือศาสนา เคยได้ยินมาว่ามีผู้หญิงคนหนึ่งโดนถูกสามีตบ เธอจึงได้ไปปรับทุกข์กับเพื่อน

คนหนึ่งที่ชอบพูดถึงเรื่องบุญ บาปให้ฟังอยู่เสมอ หวังว่าจะได้รับคำแนะนำอะไรที่ทำให้เธอนั้นสบายใจขึ้น ปรากฏว่าเพื่อนคนนั้นแนะนำให้เธอไปทำสังฆทาน บอกว่าสังฆทานนั้นมีผลานิสงส์มาก ช่วยสะเดาะเคราะห์ สะเดาะโศกได้ ฟังดูแล้วก็ไม่เข้าใจเหมือนกันว่าถูกสามีตบแล้วต้องไปทำการสะเดาะเคราะห์นั้น มันเกี่ยวข้องกันอย่างไร คนบางคนเอะอะอะไรก็จะบอกให้คนถวายสังฆทานร่ำไป การแนะนำอะไรเช่นนี้ช่างฟั่นเฝือเลอะเทอะกำกวมสับสนในการแนะนำเอาเสียจริงๆ

เมื่อสมัยที่ตัวผู้เขียนยังเด็ก จำได้ว่าในสำมะโนครัว * ของทุกคนนั้นจะมีบอกไว้ด้วยว่าใครนับถือศาสนาอะไร มาเดี๋ยวนี้ตั้งแต่ปี ๒๕๓๕ ทางการได้ลบช่องการนับถือศาสนาในใบสำมะโนครัวไปหมดแล้ว จะถือเอาว่าเป็นการส่งเสริมให้คนไทยไม่ต้องมีศาสนากันก็น่าจะได้ ไม่น่าจะผิดความจริง แล้วที่จริงใครจะนับถือศาสนาอะไรก็ไม่เกี่ยวกับตัวผู้เขียน แต่ที่เขียนถึงเพราะต้องการจะบอกถึงความรู้สึกของตัวเองที่สังเกตว่า การนับถือศาสนาที่มีอยู่บนใบทะเบียนสำมะโนครัวนั้น น่าจะมีผลเตือนใจประชากรของ

---

* สมัยก่อนทะเบียนสำมะโนครัวใช้การเขียนอยู่บนกระดาษเหมือนกับการเขียนโฉนดที่ดิน ไม่ใช่พิมพ์อยู่ในสมุดเป็นเล่มดังเช่นปัจจุบัน

ประเทศอยู่ไม่น้อย เพราะเดี๋ยวนี้เห็นมีแต่ผู้คนที่คิดก่อการอะไรที่เข้าข่ายของลักษณะการเห็นแก่ได้มากกันขึ้นอย่างชัดเจน ความเสื่อมโทรมของจิตใจของคนไทยเราก็ปรากฏชัดเพิ่มขึ้น คิดเอาเองว่ามันอาจเป็นผลพวงมาจากการที่ในทะเบียนสำมะโนครัวปัจจุบันนี้ได้ตัดการยืนยันการนับถือศาสนาของคนไทยเราที่เคยมีอยู่ออกไป ซึ่งทำให้ขาดสำนึกแบบเดิม ๆ ของคนไทยก็อาจเป็นได้

" ถึงเขาแกล้ง แกล้งได้ แต่ภายนอก
ถึงเขาหลอก ก็หลอกได้ ความร้ายเขา
เราสงบ ไม่หวั่นไหว ได้ของเรา
กรรมหนักเบา ย่อมให้ผล จากต้นกรรม "

ผู้ร่วมอุปถัมภ์การพิมพ์หนังสือ

ชมรมพุทธศาสตร์และประเพณี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พระสุเทพ สิริธัมโม	พระไตรรัตน์ อคฺคธมฺโม
พระนิมิต พุทธรัตน์	แม่ชี กุลการ เอกเมทาสวัสดิ์
แม่ชี หลั่งกุง แซ่ซื้อ	คุณสุรีย์ หล่อสวัสดิ์ศิริ
คุณปาณิศา แก้วสวัสดิ์	คุณมยุรา เรืองประเสริฐ
คุณสวรรยา แก้วอารยา	คุณวิฑูรย์ วิสัชชนา
คุณสุภา โพธิทะเล	คุณสุวรี เที่ยงทัศน์
คุณเรืองไรวรรณ ชนะปลื้ม	คุณจิดาภา ชนะปลื้ม
คุณประมาณ ศรีวิริยานุภาพ	คุณสุรินทร์ ทองทา
คุณพนิชา ทิพวรรณ	คุณราเชณ คณะนา
คุณอำภาวรรณ ศรีสโมสร	คุณสุวรรณี พงศ์พิพัฒนาการ
คุณอุไรวรรณ กัลยาณพจน์พร	คุณวณิชชา พจนพิสุทธิ์
คุณสมพร อัศวแสงรัตน์	คุณวราทิพย์ อัศวแสงรัตน์
คุณสมเกียรติ เกิดทอง	คุณสุกัญญา เอกนันท์
คุณเบ็ญจ ชมรมเดิม	คุณวิภา สันติวงศ์
คุณไพโรจน์ สมรรถแสง	คุณสุนทร สมรรถแสง
คุณเรณู เมฆสวัสดิ์	คุณชุติมณฑน์ หะรังษี
คุณปัทมา ใยบัวทอง	คุณทัศนพร เหล่าไพโรจน์
คุณสุพรรัตน์ ศรีใหม่	คุณศิริเทพ โกศล
คุณสอิ้ง เซ่งไพเราะห์	คุณสุจิตรา สมตน
คุณนิธิอนงค์ ประเสริฐอัมพร	คุณวลัยพันธ์ ปิยประภัสรานันท์
คุณสว่าง จงรักษ์	คุณจิรวรรณ จันทรประทีป
คุณดาวรุ่ง มาลาตรา	คุณผกามาศ ฉิมเล็ก
คุณอาภรณ์ สันติพงศ์	คุณจารุวรรณ สิทธิสรวง
คุณหนึ่งฤทัย แสงสว่าง	คุณชำนาญ อึ้งตระกูล
คุณสมจิตร แซ่โก	คุณพรทิพย์ เอกอุดมเลิศ
คุณเพ็ญประภา อาทิตย์ตั้ง	คุณอัมพิกา นาครัชตะอมร
คุณพรรณพร อภัยทอง	คุณซ้อน ใหญ่นอก
คุณสุกัญญา เมี่ยงมุกต์	คุณไพรวัลย์ เพิ่มพูล
คุณอมรรัตน์ ลัมยศ	คุณทองสุข - คุณบัว ลัมยศ
รต. มนัส สุภลัคน์	นอ.(พิเศษ) ประจิม ช่อทับทิม

ผู้ร่วมอุปถัมภ์การพิมพ์หนังสือ (ต่อ)

รต.(หญิง) ภักดี - คุณนวลพรรณ ทันนิเทศ
คุณพงษ์กิจ - คุณกรรวีณ์ หาญไพจิตรกุล
คุณอดิศักดิ์ - คุณดารินทร์ ล้วนวิเศษ
คุณทวีศักดิ์ - คุณกุยกี อนุวารีพงษ์
คุณสมชาย - คุณนิวัฒน์ เนกขำ
คุณอัยเรศ - คุณเรวดี เจือสุวรรณ
คุณขวัญชัย - คุณพรพรรณ เกษมพงษ์ทองดี
คุณน้าว - คุณจินตนา สมรรถแสง
คุณประสงค์ - คุณประนอม ยี่ส่อง
คุณวิสาข์ - คุณนพวรรณ สันติพงษ์สกุล
คุณธาตรี - คุณนันทนา วงศ์นิติพัฒน์
คุณวริษฐ์ - คุณณัฐวิตรา กฤตยาภัทร
คุณสมโชค พรหมเพรา และครอบครัว
คุณอวยพร - คุณสมชื่น พรหมเพรา
คุณสืบพงษ์ ถีนานนท์ และครอบครัว
คุณพรปวีณ์ แก้วนพรัตน์ และครอบครัว
คุณปู่ ประภาส - คุณย่า ดาวรุ่ง ธรรมเกสร
คุณนุชมน แซ่ลิ้ม พร้อมครอบครัว
คุณแม่ ไซ้จิง แซ่โง้ว
คุณแม่ ฉวี สมบูรณ์วิถี
คุณแม่ ประยงค์ ศักดิ์สุภา
คุณแม่ สุพรรณ และครอบครัวอาทิตย์ตั้ง
อุทิศ คุณพ่อ ชะเอื้อม เหล่าแช่ม
อุทิศแด่ น้องอุ้ม
อุทิศ คุณแม่ ตั้งง่วนเจ็ง - คุณพ่อ สมบูรณ์ ปุณณะตระกูล
อุทิศ คุณแม่ ลออ - คุณพ่อ สำราญ กิรานนท์
อ. กฤษฎา - รอ.(หญิง) รัชดาวัลย์ - ดช. พศิน ประโมทัง
อ. จันทิมา - อ. อภิชาติ ยิ่งลือชา
อ. จักรกฤษ - คุณนิตยา อาทิตย์ตั้ง
อ. พัลลภ - อ. ธรภรณ์ พันธุปรีชารัตน์
อ. สมพงษ์ - อ. เพ็ญศรี พูลสวัสดิ์
อ. สมหญิง พงศ์พิมล
อ. ชีพกิตติ์ ชาญสมร
อ. ราชวัฏ ธนกิติวิรุฬ
อ. กิตติวัฒน์ สิริเกษมสุข
อ. ยุทธนา ตันติวิวัฒน์
อ. นฤมล เกียรติวารินทร์
อ. สรัญญา รุจิเรขเรืองรอง
อ. วรรณญา งามขำ
อ. วินัย ศิลารวม
อ. อนุรี หล่อสวัสดิ์ศิริ
อ. ดร. แสงระวี - คุณศรชัย บัวแก้ว
อ. ดร. พิจิตรพงศ์ สุนทรพิพิธ
ผศ. วิภาวัลย์ - คุณคมจักร นาคทรัพย์
ผศ. วิจิตรา - อ. สิทธิพร เพชรกิจ
ผศ. ดร. ชูวงศ์ พงศ์เจริญพาณิชย์
ผศ. ดร. พนม เพชรจตุพร
ผศ.ดร. พูลศักดิ์ - ผศ.ดร. จีรสุดา โกษียาภรณ์
รศ. ขนิษฐา แซ่ตั้ง
รศ. ดร. มนัส บุญประกอบ
รศ. ดร. ทิพรัตน์ วงษ์เจริญ
รศ. ดร. ปราโมทย์ วาดเขียน
รศ. ดร. วีระศักดิ์ - อ. สุนีย์ คุรุธัช
รศ. ดร. จริยา วงศ์เตชธรรม
รศ. ดร. วิภา แสงพิสิทธิ์
รศ. ดร. จิระเดช - คุณอมรดารา - คุณอมรเดช แจ่มสว่าง
ศ. ดร. วิวัฒน์ - คุณสุรีย์ กิรานนท์

รายชื่อหนังสือชุดแสงธรรมที่ได้จัดพิมพ์แล้ว

๑. แสงธรรมจาก ท่านพระอาจารย์สิงห์ทอง
๒. แสงธรรมจาก หลวงปู่หล้า เขมปัตโต
๓. บันทึกเก่าของ "เราเอง"
๔. ฟ้านั้นมันมืดเอง
๕. ส่องดาว
๖. คำท่านเล่า
๗. บรรพตคีรี
๘. ไตรภาคี
๙. คำของท่าน
๑๐. สว่างแดนดิน
๑๑. เปลวชีวิต
๑๒. ปิ่นอโศก
๑๓. หลากวิถี
๑๔. เรื่องเขา เล่ากันมา
๑๕. อมราวจี
๑๖. เก็บตก
๑๗. เก็บมาจำ นำมาเล่า
๑๘. ปรัศนีเก่า
๑๙. ยถารมณ์
๒๐. อ่านใจ
๒๑. ปัดฝุ่น
๒๒. เก็บมาเขียน เวียนมาเล่า
๒๓. เย็นลออ
๒๔. ฉ่ำสำราญ
๒๕. ม่านสุรีย์
๒๖. ศิริวิภา
๒๗. อมรดาราโสภณ

หมายเหตุ หนังสือเหล่านี้บางเล่มได้หมดแล้ว และรอที่จะพิมพ์ใหม่ในวาระโอกาสอันควร

คำหลวงปู่ ขาว...

ใจร้าย ตายเป็น ผี

ใจดี ตายเป็น คน

ใจกล้า เป็น นักรบ

ใจสงบ เป็น นักปราชญ์

ใจสะอาด เป็น พระอริยะ

อมรดาราโสภณ

วิวัฒน์ กิรานนท์